

BONA PAU

PAU'S CORNER

Nº. 497 - Any XLII - MONTUÏRI - JULIOL - 1994

Mergalida Miralles Company "Queló",
quan era jove. Morí als 84 anys, ara en fa 21.

Montuïri i l'Arxiduc - I

Una de les fonts històriques més importants del segle XIX són els llibres que s'anomenen de viatgers. A mitjan segle, començaren a arribar a la nostra illa visitants provinents del continent europeu i de les Illes Britàniques. La majoria d'ells eren erudits amb una alta formació intel·lectual destacant especialment pel seu interès en conèixer nous costums i hàbits d'altres terres.

La visió de Mallorca que tenen viatgers com Pagenstecher, Wood, Vuillier, Bidwell, etc. ens serveix per conèixer la nostra illa ara fa un segle. Ens descriuen un món que tan sols les persones més velles avui en dia de Montuïri varen arribar a conèixer, un món del que avui en dia en conservem unes poques tradicions i menys paisatge, un món que sabem irrecuperable però que sí és una mica nostre ja que hi varen viure els padrins i padrins de tots nosaltres.

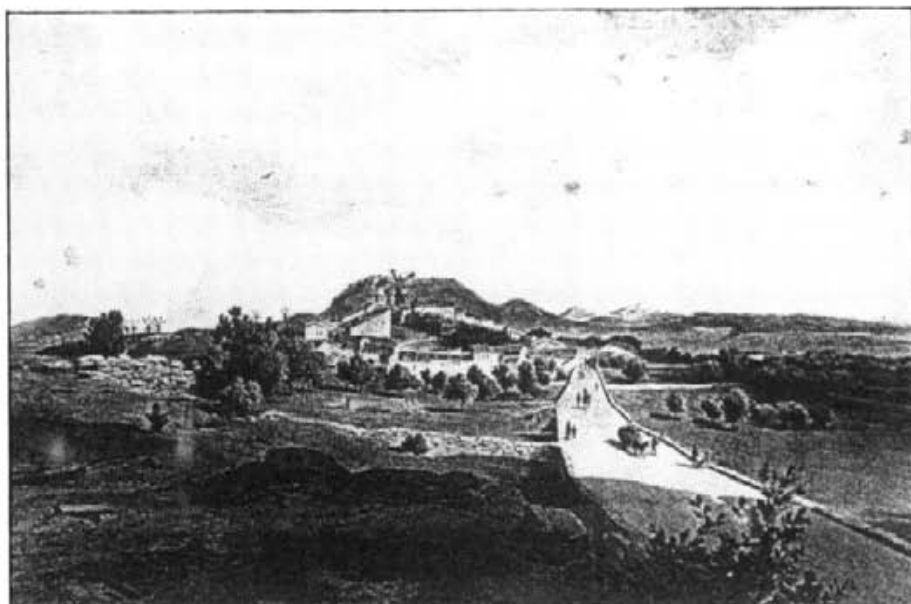
D'entre tots els viatgers en destaca un de forma excepcional. El seu nom complet era Lluís Salvador d'Habsburg-Lorena (Florència 1847 - Brandeis an der Elbe, Bohèmia 1915), però entre la gent era més conegut com a "S'Arxiduc".

Aquest parent de la família reial austríaca arribà a Mallorca l'any 1867 i de seguida podem dir que s'enamorà de l'illa, de la seva gent, del seu paisatge i dels seus costums.

Encara que no hi residí de forma continuada passà llargues èpoques de la seva vida a Miramar i a l'Estaca, possessions de Valldemossa que havia adquirit. Mantenia relacions amb els personatges contemporanis més coneguts de l'illa, destaca per la seva afeció al sexe contrari i tant la seva vestimenta com les seves excentricitats feien impossible que passés desapercebut per allà on anava.

Coneixia a la perfecció les llengües clàssiques, l'anglès, el francès, el txec, l'alemany, l'àrab i el castellà. Aquí a Mallorca arribà a aprendre el català correctament.

A més de tot això, li agradava investigar, conèixer l'entorn on es movia. Va

Dibuix d'així com veié l'Arxiduc, Montuïri al segle passat, que figura a el llibre "Die Balearen"

dur a terme treballs tan importants com un recull de rondalles, alguns altres sobre torres de defensa i talaies i altres de caire literari.

Però la seva obra més coneguda és *Die Balearen in Wort und Bild geschildert* (Les Balears descrites per la paraula i el gravat), autèntic compendi de les Illes. La descripció que ens fa la Gran Enciclopèdia de Mallorca és la següent:

"Estudi sobre les Balears, realitzat per l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria, que tracta tots els aspectes geogràfics, econòmics, socials i culturals de les Illes, fou elaborat entre 1867, quan l'autor arribà per primera vegada a Balears, i el 1891, quan es publicà el darrer volum de l'obra. Durant aquests anys, l'arxiduc dedicà una part del seu temps, a recórrer detingudament, les Illes i les seves costes amb la finalitat de recollir, personalment, dades i informació."

Però, després de la definició enciclopèdica, sempre rigoroses, extreim un paràgraf d'un comentari de l'obra que fa Sebastià Trias Mercant.

"Les Illes —com la resta de la Mediterrània— eren una reserva d'allò que desapareix". El *Die Balearen* compila i testifica. És el museu que conserva, objectivat en la paraula i el gravat i en contra de la industrialització, l'endèmic primitivisme civilitzat".

El nostre interès avui és reflexar la vi-

sió que tingué aquest viatger del nostre poble i també exposar tota la informació que va obtenir sobre el Montuïri de finals del segle XIX i començaments del XX. Així el veié:(1) (2)

"Por hermosas plantaciones de almendros progresa un buen camino desde Castelletx a Algaida. Salvamos el valle de Randa rico en higueras y almendros y al poco se nos hacen visibles los molinos de viento de la localidad, al igual que las dos cimas del puig de Randa y su continuación el puig d'En Bord, lomera poblada de pinos por la que se llega a un valle alto donde nuestro camino se une con el que proviene de Randa. Iniciamos un descenso por un collado y entre higueras, algarrobos y almendros alcanzamos Algaida.

Más allá de ésta el camino se dirige primeramente al llano y luego prosigue por terreno ondulado entre higueras y algarrobos, a los que suceden extensos viñedos en los que se alternan morales y chopos. Queda a la derecha un camino y atrás el cauce de una torrentera y damos al fin con el ramal que por la izquierda llega directamente a Montuïri.

(Continuarà)

Guillem Mas Miralles

(1) Aquesta descripció ha estat extreta de l'edició publicada recentment en castellà per la Caixa de Balears "Sa Nostra".

(2) A finals dels anys setanta, Joan Miralles i Montserrat publicà aquest escrit també a *Bona Pau* (Núms. 311 a 314).

Dos dits de seny

Les promeses del vot

Més de la meitat dels montuïers amb dret a vot —exactament el 64'7%— el passat 12 de juny anaren a les urnes a depositar la papeleta mitjançant la qual expressaven el desig que els representants d'una determinada formació política fossin els defensors o programadors del afer a nivell d'Europa.

No es pot afirmar, per altra part i amb rotunditat, que sols han tengut seny els qui han anat a votar, perquè havent-hi democràcia i llibertat d'expressió, tothom pot exercir o no el dret de vot, i així i de qualque manera cadascú pot fer patent allò que pensa.

Els polítics d'un i altre partit o coalició ens havien promès que els qui sortissin elegits defensarien els nostres drets i salvaguardarien els nostres interessos davant les institucions europees. Esperem que ho aconseguixin, perquè, d'altra manera, molts dels avantatges que anys enrera ja s'havien assolit per les nostres contrades, poc a poc han anat minvant. És a dir, per a molta gent i sobretot per a molts de pagesos es va acabant el temps de fer feina al camp com a medi de vida, ja que en ell no s'obté un rendiment satisfactori. És igualment de domini públic, dins i fora de Montuïri i de Mallorca, que la majoria d'empreses agrícoles, comercials i industrials, són de cada dia manco competitives i d'una manera encara més fefaent des que Espanya està integrada dins la CEE. En general no es pot rivalitzar amb les empreses de Centre-Europa, i això fa que s'eliminin llocs de feina i desapareixin entitats creadores de riquesa.

Ens prometeren caminar cap a un benestar on tots els treballadors puguin gaudir d'uns mateixos drets i obtenir idèntics avantatges. Esperem que els representants elegits disposin del seny i capacitat per poder fer reals i vertaderes les promeses que ens dugueren a escollir-los, i no sortir defraudats o desil·lusionats de la seva tasca.

Salomó

La primera comunió: L'única comunió (2ª part)

Els elements socials que acompanyen la primera comunió no ens ajuden gens. El que se sol mirar en primer lloc és el restaurant, un d'aquests que posen en el rètol publicitari "*se hacen bautizos, bodas i comuniones*" (Hi ha motiu per denunciar-los, diu el rector d'un poble). Després es contracta el fotògraf pel reportatge i el vídeo. Llavors hi ha el vestit, les joies i els regals i el "*todo para el día más feliz de su hijo*" de les cases comercials, i així anam.

Vulguem o no, tot aquests elements ofeguen la petita llavor i sovint converteixen en festa d'adults el que hauria de ser una celebració de fe i d'amics.

I arriba el dia de la primera comunió: es fa el "*show*" (perdó, el sagrament) i el nin o la nina —almanco bastants d'ells— reben no la primera comunió, sinó l'única comunió, perquè ja no tornaran altre diumenge a participar de l'Eucaristia; i que jo sàpiga, primera comunió diu relació amb segona i tercera...

Ens hauríem de preguntar si quan donam l'Eucaristia a uns infants que no ofereixen cap tipus de garantia de continuïtat, si no minusvaloram aquest sagrament. Tots estam d'acord que l'Eucaristia és una cosa seriosa i que exigeix una

fe, uns coneixements, unes actituds... Si la donam amb tantes rebaixes, no la valoram?

I no culpem els infants. ¿Com pot un nin anar a missa els diumenges si els seus pares no hi van ni el dia de Pasqua; si se pensa que l'hòstia és una paraulota i si li demanen on combrega diu que "a cal dimoni"? (en el restaurant d'Algaida).

Crec que es fa ben necessari agafar la granera i adesar un poc la casa. No us sembla?

Per no acabar amb mal gust de boca vos diré telegràficament quatre coses ben positives que he descobert amb motiu de les primeres comunions. Aquestes ens ofereixen:

- L'oportunitat de fer una catequesi seriosa als pares.

- La possibilitat de replantejar-nos la forma com feim la catequesi.

A rel de la primera comunió he vist:

- Al·lots que s'han engrescat i han continuat participant a la catequesi.

- Pares que s'han replantejat la seva fe i s'han integrat de forma coherent.

Aquí també és vàlid afegir allò que solen dir els catequistes: "Qualque cosa queda".

Andreu Genovart

Era l'any 1930

Vet ací un grup d'al·lots que anaven aquell any a escola amb el mestre Miquel Martínez. Drets: Joan Roca "Boira", Pere Sastre "Pellusco", Josep Roca "Boira", Joan Mas "Darreta", Bartomeu Tous "Llobet", Gabriel Gallard "Tomàs", Gabriel Sampol "Sampol" i Josep Fiol "Barber". Asseguts: Gabriel Vich "Ruia", Gabriel Llaneras "Molo", el mestre Martínez, Jaume Miralles "Marró", Bartomeu Fiol "Bord de na Mas", Miquel Morell "Espardenyaret" i Gabriel Sastre "Patrò".

Antics cossiers de Montuïri sotiran a rotle

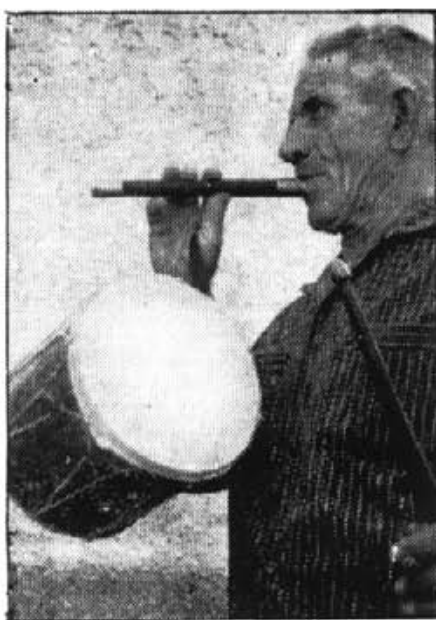
L'Ajuntament projecta retre'ls un homenatge per les festes

Sembla com si fos una afició innata, la inclinació que senten molts de montuïrers cap als balls del Cossiers, i ja no diguem d'aquelles persones que durant alguns anys de la seva vida han estat els portadors i conservadors de tan antigues danses pels nostres carrers.

Per altra part, sembla que ara i dins el mateix cercle de persones que anys enera exerciren de cossiers i que són ja de certa edat, ha tornat reviu el desig de sortir a rotle un dels dies inclosos dins la festes de Sant Bartomeu d'enguany, i això sense intentar llevar gens de protagonisme als jovenets que per primera vegada i substituint als de la darrera fornada, s'estrenaran enguany.

Aquests homes, la majoria d'una cinquantena d'anys, encara que alguns ja passen bé els vuitanta i altres sols en tenen una quarantena, ja n'han parlat amb el batle i de no sorgir inconvenients, a plaça, el diumenge que hi ha entre la Mare de Déu i Sant Bartomeu —enguany dia 21 d'agost— tendrem ocasió de poder contemplar com encara se'n desfan aquests homes que temps passat ens delitaren amb les seves danses.

Des de fa uns mesos, encara que sols una vegada al mes, es reuneixen a Son Vidal d'Algaïda i allà tornen ballar, amb el flabiol i tamborí, aquelles ancestrals danses, i rememoren els millors anys de la seva vida. I, naturalment, tot acaba amb un bon sopar. Solen ballar una ho-

L'amo en Joan "Niu" fou per espai de més de 50 anys flabioler i mestre dels antics cossiers

reta i mitja; el dia assenyalat és el primer dissabte de cada mes i així pensen continuar fins al primer dissabte d'agost. I no vol dir que després ja no s'aturin. A les primeres vegades els costà un poc tornar-se adaptar, els moviments els eren pesats... però, poc a poc, i al dir d'ells, ara ja els surten bastant bé.

No han pogut comptar amb el flabiol i mestre que fou de tots ells, l'amo en Joan "Niu", perquè ens ha deixat; però en Toni "Rei" s'ha prestat alguna vegada i altres s'han hagut de conformar amb

Antics cossiers de Montuïri

De 60 a 85 anys

Gabriel Rigo Miralles "Muix"
Joan Barceló Bauzá "Santjoaner"
Bartomeu Garcias Fiol "Mosson"
Joan Socias Sastre "Vermell"
Bernat Marimon Pizà "Pavora"
Joan Marimon Pizà "Pavora"
Guillem Miralles Mayol "Niu"
Llorenç Mayol Verger "Fideurer"
Sebastià Grimalt Munar "Niu"
Antoni Grimalt Munar "Niu"
Bartomeu Bauzá Cerdà "Pelut"
Pere Rosselló Ordinas "Confit"

De 50 a 60 anys

Josep Verger Gomila "Patró"
Gabriel Rigo Miralles "Muix"
Bartomeu Marimón Pizà "Pavora"

De 45 a 50 anys

Bartomeu Mudoy Nicolau "Xibau"
Francesc Barceló Munar "Ruberter"
Honorat Nicolau Cerdà "Baco"
Mariano Verd Bauzá "Llofriú"
Francesc Barceló Arbona "Claveta"
Miquel Ribas Cerdà "Borreó"
Joan Rigo Bonet "Muix"
Joan Blascos Ginard "Palomina"

De 35 a 45 anys

Vicenç Mayol Verger "Xiu"
Pere Cerdà Garcia "Pollet"
Antoni Garcias Martorell "Seldadet"
Jeroni Nicolau Garau "Perons"
Joan Garau Gelabert "Prats"
Francesc Segura Bonet "Segura"
Pere Garau Vaquer "de s'Agència"
Pere Arbona Mayol "Ferreret"

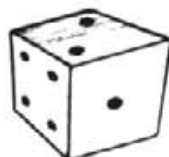
Dimonis

Miquel Aloy Mestres "Millonari"
Joan Mayol Garau "Simó"
Josep Sánchez Monjon "Pepillo"

Hamburgueseria

Pub

Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri

el casset que fa poc va editar l'Ajuntament. De totes maneres serà molt difícil que homes que ara tenen 80 i més anys tornin sortir a rotle, a ballar, però sí, hi estan disposats un bon grapat d'aquells que en tenen una cinquantena i més.

Enguany, i de no sortir inconvenients de darrera hora, el 21 d'agost tornaran ballar damunt el cadafal que ja estarà muntat a plaça, un bon esbart de cossiers antics. I per altra part i segons hem pogut saber del batle, es té el propòsit de

retre'ls un homenatge. I no sols als qui hauran ballat aquell vespre, sinó també a tots els que són vius i han estat cossiers. Es projecta que la lloança sigui per a tots, excepte, naturalment, els que l'any passat acabaren i els nous d'enguany. Això es faria abans o després de la presentació del "video" que es va gravar dels cossiers.

De tota la llista que publicam dins el requadre, sols en ballaran de vuit a deu, uns del grup que ara tenen una cinquantena d'anys i uns altres de seixanta i més, que són els qui realment han mogut tot això i estan al capdavant.

Esperem que també hi hagi "dimoni", encara que per no tenir vestit adequat sols portarà la careta. Està disposat a ser-ho en Miquel Aloi "Millonari". I els cossiers, tampoc el duren, sortiran amb camisa blanca, calçons blaus i esperdnyes d'espart.

Entre els qui sortiran n'hi haurà alguns dels qui anaren a Madrid l'any 1960 a ballar allà els cossiers amb al·lotges: en Biel Rigo, en Norat "Baco", en Tomeu "Tec" i en Francesc "Ruberter", quan elles eren na "Baqueta", na "Soqueta", na Francisca de Cas Secretari i la dama, na Catalina "Quelet". En aquella ocasió havia de ser mixte -conjuntament homes i dones-. Ara bé, això sols fou a Madrid, ja que a Montuïri mai es ballaren així.

Esperem que de bell nou aquesta sortida sia la motivació per retre un homenatge del poble a uns homes, la tasca dels quals mai s'hauria d'oblidar.

O. Arbona

Els cossiers de 1950

El grup de cossiers que ballaren l'any 1950 i ara ja estan dins el grup de 60 a 85 anys, si bé aquests no passen els 70. Eren els de la promoció d'aquell any. D'esquerra a dreta, drets, veim Guillem Miralles "Niu", Joan Marimon "Pavora", Llorenç Mayol "Fideurer" i Pere Rosselló "Confit". I acotats, en Sebastià Grimalt "Niu" i Antoni Grimalt "Niu"

Cursets d'estiu de natació

Juliol i agost

- Dirigits a tothom
- Monitors titulats
- De dilluns a divendres
- Noves activitats i entrega de diplomes i cintes de nivell

Dates d'inscripció:

- Inicï: Dia 1 de juliol
- Lloc: Piscina Municipal
- Hora: 11 hores

!!! Animau-vos!!!

Organitzen:

C.I.M.
Govern Balear
Mancomunitat Pla de Mallorca
Pedrera Esportiva

Curiositat històrica

Quan nasqué, el 22 d'agost de 1830, Bartomeu Ferrando Manera, el seu pare, Bartomeu Ferrando Nebot, decidí omplir una botella de vi de dos litres, expressant el desig que no es destapàs fins haver transcorregut cent anys d'haver-la tapada.

Efectivament, l'any 1930, Bartomeu Ferrando Obrador, fill del primer i nét del segon, juntament amb el seus germans Joan i Miquel, obriren dita botella amb la satisfacció d'haver complert el desig del seu padrí.

Un subscriptor de **Bona Pau** ens donà notícia d'aquest fet, el qual hem volgut ressenyar per la seva curiositat i com ampliació de l'història de Bartomeu Ferrando Manera, que publicàrem el maig de 1992.

Miquel Verger Miralles, un jove empresari

Llicenciat en ciències empresarials, quan estudiava ja tenia ben clar el que volia ser de gran

En Miquel Verger Miralles quan estudiava ja tenia clar a què es dedicaria. I així enfocà els seus estudis a la realitat que l'enrevoltava.

Actualment en Miquel té 25 anys i és llicenciat en ciències empresarials per la Universitat de les Illes Balears. Ell, conjuntament amb el seu pare, gestiona el magatzem de materials de construcció de la seva propietat, situat a les afores del poble, prop d'Es Creuers.

A ca seva, des de fa 24 anys, duen negocis relacionats amb aquest sector. Fa cinc anys decidiren traslladar-lo des de dins el poble allà on és ara. Aquest fet els ha permès augmentar la varietat de productes, introduir-ne de nous al mercat, fer nous clients, reduir problemes que molestaven els veïnats i un llarg etcètera. Però la millora més important ha estat l'ampliació de les instal·lacions, tota vegada que l'espai, en un negoci com aquest, és molt important.

Feta aquesta petita introducció, conequem una mica més aquest jove empresari montuïr.

—Abans de dur aquest negoci a ca vostra, ja en dúieu un de semblant. D'on sorgí la idea de traslladar-lo, si és que és el mateix?

—Sí; és el mateix que el que teníem abans. Simplement el que férem va esser traslladar-lo allà on és actualment. El principal problema que teníem abans era el de la manca d'espai. Ara aquest s'ha resolt i a més hem pogut introduir una sèrie de millores al negoci, molt importants. Allà tenim més possibilitats per créixer; a més, la situació del magatzem permet una millor comunicació amb els clients i proveïdors. Per altra banda, l'ampliació del magatzem ens ha permès adquirir productes fins ara desconeguts a Montuïri, els quals abans no havíem pogut tenir per raons d'espai. Llavors, també, a causa de la constant circulació de camions, de la pols, renou... ocasionàvem una sèrie de molèsties als veïnats. En canvi ara, estant a les afores, aquestes s'han resolt.

—A més de la venda de productes relacionats amb la construcció, donau altre tipus de serveis?

—L'activitat principal de la nostra empresa és la venda de tot tipus de material de construcció. Venem des de ciment a eines, passant per blocs, bigues, pintures, aïllants, xemeneies i un llarg etcètera. A més, si el client ho desitja, dins el servei hi incloem el transport.

—Per què creus que la gent ve a vosaltres, en lloc d'acudir primer a la gravera, grans magatzems, etc?

—Aquest fet és degut que nosaltres posam més a prop del públic els productes. A més, adaptam les quantitats de material al que és demana. Amb això vull dir que aquell qui hagi de menester una senalla de grava no anirà a comprar-la a la gravera; i el que nosaltres feim és facilitar un servei en el consum de petites quantitats. De fet, la majoria de gent necessita quantitats petites de material. En definitiva, és pot dir que el que feim és apropar el producte al client, i a més l'adaptam a les seves necessitats.

—Únicament teniu clients de Montuïri o també en vénen d'altres pobles?

—Es pot dir que ho tenim una mica repartit. La meitat de clients, més o manco, són de Montuïri i l'altra meitat, de pobles externs, normalment del voltant: Algaida, Porreres, Lloret...

—La feina que realitzes a ca teva està bastant relacionada amb els estudis que tens, en concret amb la llicenciatura d'empresarials. ¿Has pogut aplicar els

teus coneixements adquirits a la Universitat, a la realitat? o ¿el que aprengueres difereix del que realment succeeix en el món empresarial?

—Jo, quan estudiava, ja em vaig planejar realitzar la carrera per aplicar-la a la realitat que m'enrevoltava, i en concret a la nostra empresa. El que succeeix, però, és que allò que t'ensenyen està dirigit i enfocat a empreses de gran tamany. Això fa que certs aspectes que hem estudiat no es puguin aplicar a empreses més bé petites i familiars, com és la nostra. Més que aplicar noves tècniques concretes, el que intent des d'un principi és implantar la filosofia de donar un bon servei, caracteritzat per esser eficient i ràpid. El que més cuidam és l'atenció al públic. La idea que tenim nosaltres és intentar aconseguir que el subministrament del material de construcció a les obres deixi de ser un problema per al qui fa l'obra.

—Què consideres més important per dirigir una empresa, Miquel: una formació teòrica adquirida a la universitat, acadèmies... com la que puguis tenir tu; o una formació més bé pràctica, assolida sobre la realitat, com la que posseeix el teu pare, per exemple, que abans i des de fa molt de temps ja duia el negoci?

—Crec que ambdues coses són molt importants, i el secret està en saber-les coordinar a la millor manera. Una part bastant important de l'empresa radica, com has dit tu, en el meu pare, el qual fa quaranta anys que hi està dedins i treballa en el món de la construcció. La seva experiència és fonamental per al funcionament de l'empresa. Per altra banda tant jo com el meu germà Bernat, amb els estudis que hem realitzat, hem pogut introduir una nova manera de pensar, una nova filosofia, nous sistemes. No és que sien nous sistemes de fer feina, ni noves tècniques, sinó que intentam implantar una nova mentalitat.

—Ara ja per acabar, Miquel, ens podries explicar un poc quins són els principals problemes que afecten una empresa com la vostra.

—En primer lloc la competència en els
(Continua a la pàgina següent)

S'ha dit que...

... si a partir des dia abans de ses eleccions ja no se pot fer pus propaganda electoral, perquè no se lleven es cartells des graons?

ENTREVISTA

(Ve de la pàgina anterior)

preus. Es pot dir que aquest és un sector amb una forta competència. Llavors, també i com la majoria d'empreses, patim el problema del retard en els pagaments, arribant fins i tot a alguns tan endarrerits que es converteixen en incobrables. Per altra part, problemes de subministrament, no en solem tenir, però el que sí ho és per la feinada que du és el control de les existències: és important dur-lo per tal de tenir a l'abast del públic tota la gamma de materials que oferim i a més a bon preu. No es tracta de tenir molt de material, sinó de tenir-lo a un preu acceptable i compatible i a termes d'entrega curts.

-Hi deu haver també problemes generals que us afecten.

-Els problemes generals que afecten a moltes empreses, a nosaltres, pel tipus d'empresa que som i per la classe de productes que venem, no ho són. Per exemple el tema de la crisi, a nosaltres quasi no ens afecta, ja que els productes que venem, els materials de construcció, són uns productes de demanda constant. O sigui, no tenim gran creixement de vendes quan hi ha una expansió econòmica, ni grans davallaments en època de crisi.

La serietat i la responsabilitat, ens atrevim a dir que són les característiques més importants per definir aquest jove empresari montuïrer. Ell juntament amb el seu pare, el cap de l'empresa familiar, han aconseguit una combinació envejable per a qualsevol tipus d'empresa. Per una banda hi trobam la sabiduria típica dels comerciants, adquirida sobre la pràctica, sobre la realitat, i per altra, hi trobam les noves idees empresarials introduïdes pels joves de la família. I tot, perquè en Miquel, quan estudiava, ja tenia ben clar el que volia ser de gran.

Antoni Mesquida

... calma i serenor són es dos adjectius de dia 12, dia de ses eleccions. I que poca gent es preocupava per saber qui havia guanyat! Es polítics i pocs més.

... tan poc ambient per ses eleccions europees, però així i tot a Montuïri acudiren a ses urnes 1156 persones.

... que en tndrem de pols aquest estiu! S'Ajuntament podria i hauria de fer qualque cosa. Si reguen, fang; si ho deixen estar, pols. És una conseqüència d'ets avantatges de sa modernització.

... alerta, però, que s'altre dia una dona que passava just després d'haver regat, caigué i se va rompre un braç. Donaven sa culpa an es fang.

... es dissabtes i diumenges altre temps es veia molta gent per plaça i pes cafès, però ara semblen dies feiners. Persones d'edat i certes dones, gaudeixen més des mercat des dilluns, sobretot durant s'estiu. Es diumenges ja no diuen res.

... es mes passat alguns cossiers des jubilats d'antany es "picaren" perquè el qui firma els havia descobert ses seves intencions. Però ara s'alegren que *Bona Pau* els faci cas i publiqui qualque cosa d'ells.

... es baptismes que a l'església se celebraren dia 19 de juny passat, en lloc de semblar una celebració religiosa, pareixia un mercat: tants eren es renous i xerradissa que se sentia! Avui es té tan poc respecte a ses funcions litúrgiques i an es propis sagraments... que ja hem tornat indiferents a tot.

... molta gent troba que aquesta passada temporada s'han invertit massa dobles amb so futbol i que hi ha altres necessitats més útils i necessàries. Un voldria saber d'on surten i s'altre ho justificava dient: "Però han enlairat i promocionat es poble".

... ses sèquies per a sa canalització d'aigua potable, possiblement les acabaran de fer abans de sa data fixada.

(Dibuix de Mateu Rigó)

Tant de bo que per Sant Bartomeu es carrers ja tomassin estar asfaltats!

... moltes dones de ses que aquests darrers anys anaven a peu an es Puig a ses misses d'estiu, enguany estan queixoses perquè sols n'hi haurà es diumenges de juliol i d'agost.

... s'ha vist qualcú que tira plàstics dins es contenidors de paper. No saben que això molesta molt, perquè es plàstic perjudica es reciclatge.

... quan a un li digueren que enguany es pregoner de ses festes de Sant Bartomeu seria en Llorenç Capellà, no ho creia; però un altre va contestar: "Així s'equilibrarà sa balança".

... n'hi havia dos que posaven mesions que prest tornaríem veure es refrescs de ses primeres comunions com abans: xocolata amb ensaimades, galletes i confits. S'altre li contestà: I es milió que se'n duen es restaurants... què!

En Xerrim

L'Ajuntament informa

Resum de l'acta de la sessió plenària ordinària celebrada el 21 de juny de 1994

Compra de terrenys annexos al cementeri

La Corporació amb 8 vots favorables (PP i PSOE) i 2 abstencions (PSM i CB) va acordar l'adquisició de una parcel·la de terreny adjunta al cementeri, per a la seva ampliació, de 1.574 m², propietat d'Isabel Pocoví, per un preu de 1.850.000 pessetes.

Compra de la parcel·la 462 del polígon 10

Per a la utilització de la Societat de Caçadors s'acordà l'adquisició de la parcel·la 462 del polígon 10 (al costat del Puig), la qual serà de propietat municipal; per un import de 1.700.000 pessetes.

Préstec bancari

Amb els 6 vots favorables del PP i els 5 en contra de la resta, la Corporació va acordar ratificar l'operació de tresoreria, mitjançant la qual i a fi de disposar de líquid suficient en qualsevol moment i fins a dia 31 de desembre pròxim i per un import de 10.000.000 de pessetes. (L'acord d'adquisició d'aquest "bono" ja s'havia pres a la sessió de 3 de març passat).

Projecte d'ampliació del cementeri

Degut a la manca de sepultures, la Corporació va acordar, amb 10 vots a favor i l'abstenció de CB, aprovar els plànols redactats per l'arquitecte municipal, d'ampliació del cementeri per una quantitat entorn als 57 milions de pessetes. Ampliació projectada per realitzar-se a la dreta, entrant, al cementeri; la qual suposarà augmentar 89 sepultures, ampliable a 16 més.

Modificació del tipus impositiu IBI de naturalesa urbana

Motivat per la revisió cadastral, la Corporació va acordar per unanimitat modificar el tipus impositiu de l'IBI (antiga contribució urbana), establint-lo al 0'47% (fins ara era del 0'75%). D'aquesta manera la variació serà mínima.

Devolució de la fiança del local de la 3ª Edat

Per haver-se conclòses les obres del local de la 3ª Edat sense impugnacions, la Corporació va acordar la devolució al constructor de l'import de la fiança depositada.

Consorci 5b

Per unanimitat s'acordà integrar-se al "Consorci Objectiu 5b" sobre plans de reindustrialització i desenvolupament econòmic seleccionat per la Comunitat Europea. La qual cosa suposarà, per part de certes empreses, poder rebre subvencions amb les condicions que s'estableixin.

Reordenació d'accessos a la carretera 715

Havent-se rebut de la Conselleria d'Obres Públiques un projecte de construcció d'una rotonda en el creuer de la carretera Palma-Manacor amb la de Montuiri-Porreres i ampliació a quatre vials des de la benzinera Ses Mayoies fins al Creuers, la Corporació va acordar deixar sobre la mesa l'informe que se sol·licita.

Moció d'urgència

A fi que es pugui fer efectiva la corresponent subvenció, la Corporació va acordar ratificar l'adjudicació de l'obra d'asfaltat de camins rurals aprovada en ple anterior.

Escola infantil

Davant la possibilitat d'una futura eliminació de la plaça, actualment provisional, de professor de l'escola infantil, la Corporació acordà sol·licitar del MEC que es mantengui dita plaça.

Precs i preguntes Del PSOE

P- Quins criteris se segueixen per a l'elecció del dia per a les guàrdies nocturnes dels auxiliars de policia local?

R- Correspon a secrets de seguretat ciutadana.

P- Quin és l'horari de dedicació del baile a les tasques de l'Ajuntament?

R- No té horari fix, però sí dedicació diària.

P- I el de la resta dels membres de Govern?

R- No tenen horari previ, ni determinat, ni fix.

P- En quin punt es troba la liquidació de la recaptació d'imposts de 1993?

R- Liquidació provisional.

P- Quines gestions s'han duit a terme per tornar dotar l'edifici de la Creu Roja de tots els serveis que anteriorment posseïa?

R- S'està negociant a fi que es torni dotar dels serveis necessaris.

P- Quins llibres són preceptius dur a l'Ajuntament i quines condicions han de complir?

R- Llibres de comptabilitat, llibres d'acords i resolucions d'Organismes Municipals, Llibres d'entrada i sortida i altres prevists a la legislació sectorial.

P- Quins impediments hi ha perquè no s'envii còpia de les sessions de la Comissió de Govern, tal com dicta l'article 113.b del RD 2568/1986?

R- Cap.

P- S'ha duit a terme cap estudi econòmic per a la temporada estival de 1994, de les despeses de manteniment de la piscina, punt d'equilibri d'utilització, etc? Si s'ha fet, en sol·licitam còpia.

R- No s'ha realitzat, però s'està estudiant.

P- S'ha redactat la normativa de funcionament i control de la Piscina Municipal i camp de futbol? ¿Es pensa programar activitats esportives-culturals per a aquest estiu en el complex Es Revolt? Quines?

R- S'està estudiant i s'informarà en el moment oportú.

P- Quines gestions ha fet l'empresa contractada per l'Ajuntament pels cobraments en via executiva dels impostos?

R- No s'ha fet cap gestió per estar pendent d'eliminar els incobrables.

P- Quin serà el preu dels comptadors d'aigua?

R- 9.200 pessetes unitat.

P- Qui es cuida de la neteja dels vestuaris d'Es Dau?

R- Magdalena Cerdà de Anta.

P- En quin punt estan les gestions amb GESA per enterrar els cables aeris?

(Continua a la pàgina següent)

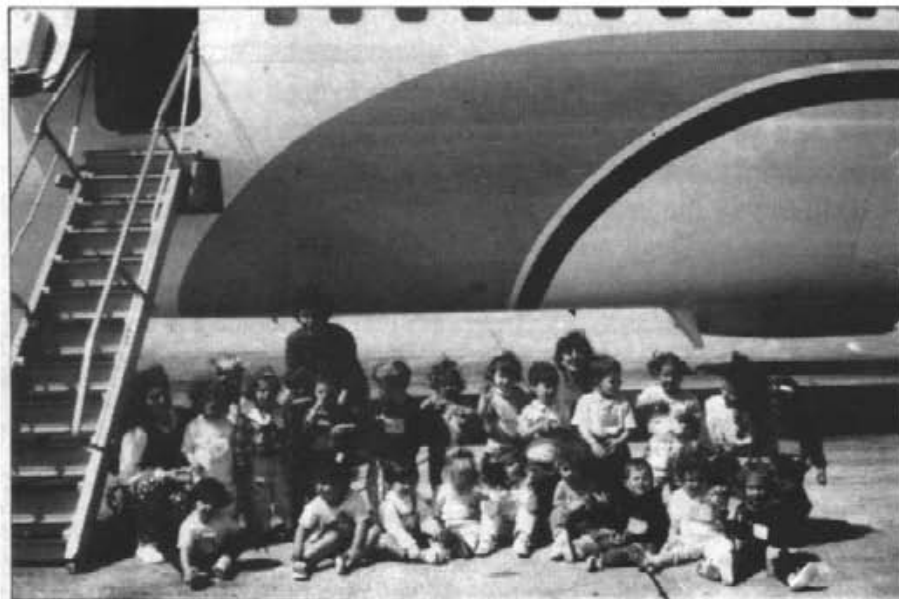
Excursió

Els infants de 2 anys de les Escoles de Montuiri i Algaida realitzaren una excursió a l'aeroport

El matí de dia 10 de maig passat, amb un autocar, els infants de les escoles, uns 15 de Montuiri i 8 d'Algaida, partiren acompanyats de les professores Lúcia Cifre i Maria Nicolau de Montuiri, i de les d'Algaida, cap a l'aeroport de Ciutat. Allà foren rebuts per dues al·lotges que els acompanyaren tot el matí. Primerament visitaren els bombers i després berenaren amb ells. Tot seguit continuaren per les pistes fins arribar a l'avió. Hi pujaren, s'assegueren a les butaques i foren obsequiats amb caramels. Tots romangueren molt contents. Després davallaren de l'avió i es feren la fotografia que s'insereix al costat. Al cap d'una estona visitaren el Parc de la Mar, Ses Voltes i dinaren i jugaren fins que es féu l'hora de tornar.

Va resultar una jornada molt agradable i arribats a Montuiri tots s'esforçaven per comentar a ca seva l'experiència.

(Continua a la pàgina següent)

Infants i mestres es fotografiaren una vegada haver davallat de l'avió

L'Ajuntament Informa

(Ve de la pàgina anterior)

R- Aparcat.

P- Ens podria donar l'Ajuntament un extracte de totes les factures de l'any 1993 corresponents al compte del VIAP?

R- Es facilitarà a la pròxima sessió.

Prec- Pregam a aquest Ajuntament que a mesura que s'hagin fet les escomeses d'aigua potable es reomplin temporalment les sèquies i es rentin els carrers amb aigua a fi d'evitar la gran quantitat de pols.

R- Es faran gestions, si bé hi ha problemes.

(Aquest mateix grup sol·licita fotocòpies i relacions de diferent documentació i se li contesta a unes, que s'han de sol·licitar més concretament, a altres, que se'ls contestarà, i respecte a altres, se'ls entrega fotocòpia)

Del PSM

P- Qui autoritza l'ús del vehicle municipal per a ús privat?

R- El Batle.

P- Se'ns pot facilitar extracte d'operacions de la targeta VISA?

R- Sí. Se'ls proporcionarà.

L'Ajuntament de Montuiri convoca un concurs públic per a la concessió del Premi Literari

III CONCURS CONTE CURT SANT BARTOMEU

Bases

1.- S'estableix un primer premi literari dotat amb cinquanta mil pessetes, un segon, amb trenta mil i un tercer, amb vint mil pessetes respectivament. Les obres guanyadores dels premis passaran a ser propietat de l'Ajuntament de Montuiri.

2.- El tema per a concórrer a aquests premis literaris serà el d'un conte curt, de tema lliure, si bé es concedirà especial valoració si fa referència a algun aspecte relacionat amb Montuiri.

3.- Podran participar a aquests premis qualsevol persones físiques que no es dediquin professionalment a la tasca d'escriptor. Cada autor o autors sols podran presentar una obra, que haurà d'esser original, inèdita i escrita en llengua catalana.

4.- Els originals, per quintuplicat, s'hauran de presentar d'una manera correcta, en folis escrits a màquina o ordinador, a doble espai i per una sola cara, figurant al principi el títol de l'obra, la qual tindrà una extensió que oscil·larà entre cinc i deu folis. Es podrà signar en pseudònim, tenint en compte la base 6ª.

5.- Les obres s'hauran de presentar o enviar abans del dia 5 d'agost de 1994 a l'Ajuntament de Montuiri, III Concurs Conte Curt Sant Bartomeu,

Plaça Major, 1, 07230 Montuiri, assegurant-se l'autor de la recepció de l'obra en el ressenyat domicili mitjançant justificació d'entrada.

6.- En un sobre petit, apart, tancat i adherit a l'obra literària, s'hi inclourà un escrit amb el nom, adreça, localitat, D.N.I., edat, professió i telèfon on localitzar l'autor. A l'exterior hi figurarà el títol de l'obra presentada i el lema o pseudònim que identifiqui l'autor del treball.

7.- El jurat, a més de seleccionar les obres, podrà deixar vacant algun o tots els premis i entregarà el resultat al batle de la vila de Montuiri.

8.- El veredict del jurat es farà públic dia 15 d'agost de 1994 a les 22 hores a la sala d'actes de l'Ajuntament. I tot seguit, l'entrega de premis.

9.- La participació en aquest concurs implica l'acceptació de les presents bases. Les decisions i interpretacions del jurat seran inapel·lables.

10.- Els originals de les obres presentades a aquest concurs i que no hagin estat premiades podran esser retirades pels autors a partir de l'endemà del veredict del jurat i dins un termini de tres mesos, transcorreguts el quals no es respondrà de la seva conservació.

Montuiri, juny de 1994.

(Ve de la pàgina anterior)

Eleccions europees

Com a la resta de l'Estat Espanyol, a Montuïri, i sense que hi hagués cap incident, el passat 12 de juny se celebraren les eleccions per tal de decidir els representants al Parlament Europeu de les distintes formacions polítiques, donant, pel que fa al nostre poble, el resultat següent:

Cens	1.785 electors
Vots emesos	1.156
Vots en blanc	10
Vots nuls	4
Vots obtinguts per cada candidatura:	
PP	576
PSOE	288
PSM	226
IU	17
UM	10
ERC	9
Els verds	5
HB	4
Altres	7

El percentatge pel que fa referència a les tres consultes electorals europees fetes fins ara i referides a Montuïri, és el següent:

	1987	1989	1994
PP	39'4	42'5	49'8
PSOE	29'4	31'1	24'9
PSM	13'1	11'1	19'5
CDS	9'2	5'3	0'008
IU	0'4	0'5	1'4
UM	-	-	0'8
Participació	82'5%	57%	64'7%

(Cal recordar que l'any 1987 les eleccions al Parlament Europeu coincidiren amb les municipals i autonòmiques).

Inauguració de "Munper"

Dia 3 tengué lloc la inauguració de "Munper", una tenda de pells i restaurant, instal·lada a la carretera de Palma-Manacor, quasi davant la gasolinera. A més del Conseller d'Indústria i Comerç, hi havia el President del CIM, el batle de Montuïri, regidors i també molts de montuïrers.

Excursió al Torrent de Pareis

"S'Esbart des Pla va celebrar el darrer diumenge de juny, dia 26, l'última excursió de la temporada, aquesta vegada al Torrent de Pareis. La participació fou semblant a les de les anteriors.

Els futbolistes de després de la guerra

Era un dels primers equips que jugaren després de la guerra, l'any 1941, quan encara no hi havia les posts voltant el camp. Sols s'havia llaurat i s'hi havia passat un petit cilindre d'aquells que estirava una mula. D'aquí que el trespol, com també es pot destriar a la fotografia, no fos d'allò més bo per jugar-hi. El camp feia poc que s'havia llogat a Can Ferrando i, per altra part, l'equip, per no estava federat. Els qui es varen alinear aquell dia foren: (drets) Antoni Cerdà "Badia", Biel Sampol, Llorenç "Queló", Pere Sampol, Jaume Ramonell "Matxo", Miquel Cardell, Josep Sampol; (acotats) Gabriel Suñer, Rafel Sampol, Joan Suñer i Pere Cerdà "Badia".

Cursets de natació

Coincidint amb aquests principis de juliol també han començat els cursets de natació a les piscines Municipal i d'Es Dau, als quals hi assisteixen tant gent gran com nins petits.

Donants de sang

L'equip mòbil del Banc de Sang de Balears vendrà a Montuïri i el proper dimecres, dia 6 de juliol, per fer una col·lecta de sang, en el Consultori local, des de les 19 a les 21'30 hores.

SEBASTIANA SAMPOL MAYOL

ILLUMINACIÓ DECORATIVA
LÀMPADES INTÈRRIE

PANTALLS
"APLIQUES"
REGALS
ARTICLES DECORACIÓ

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms) Telf. 72 67 78 **PALMA de MALLORCA**

Joan Jaume Perelló, nou president del Patronat de Música

Considera que tots els veïns han de recolzar les activitats de la Banda i de la Coral

Des de finals del passat mes d'abril, en Joan Jaume Perelló és el nou President del Patronat de Música de Montuïri. Un home que no va néixer a Montuïri —ell és natural del Pont d'Inca (Marratxí)— però resideix a la vila des del març de 1976, si bé l'any 1960 va començar a festejar i posteriorment, el 1962, es va casar amb na Margalida Bauzà Miralles "Pera". Ara té 61 anys, dos fills casats i un nét. Jubilat com a funcionari de banca i aficionat a la música, encara que no toqui cap instrument.

Ens consta, però, que sempre li ha agradat aquest art, i quan té possibilitat assisteix a concerts, ja siguin d'orgue, banda, cant coral, orquestra simfònica... i fins i tot a ca seva generalment dedica una hora diària a escoltar música.

—Per què et vares presentar per a President del Patronat de Música?

—Per esser un treball de tipus cultural em va atreure i d'aquesta manera poder col·laborar en el foment de l'art musical i la cultura del nostre poble, especialment en la formació i ensenyament de la joventut mitjançant l'Escola de Música, la qual es va crear amb la finalitat que els joves s'anassin integrant a la Banda de Música i a la Coral Mont-Lliri.

—Quan fores elegit president del Patronat?

—Dia 23 d'abril passat es va celebrar l'Assemblea General anual del Patronat de Música, on vaig esser elegit vocal; i dia 27 del mateix mes, quatre dies després, a la sessió de la Junta Directiva, els

meus companys de junta m'elegiren president.

—Quin temps dura aquest càrrec?

—El càrrec de president és per un any.

—Quants sou a la Junta del Patronat?

—Aquesta junta està formada per onze vocals: 5 són nats i 6 electius. Els nats són: un representant de l'Ajuntament, de la Banda de Música, de la Coral Mont-Lliri, de l'Associació de Pares del Col·legi i l'altre del claustre de Professors. Els sis vocals restants són els elegits per l'Assemblea General anual de socis i el seu càrrec dura dos anys, si bé poden esser reelegits. Els electius es renoven per meitat cada any.

—Podràs dedicar molt de temps a aquesta tasca?

—Hi dedicaré el temps necessari, el que faci falta. Com que estic jubilat, ho puc fer.

—En aquests dos mesos, des que t'elegiren, ja has pogut veure com és el funcionament de la junta i el del Patronat?

—Durant aquest temps he començat a veure el funcionament mitjançant el treball que desenvolupen els membres de la Junta, com són vice-president, tesorier, secció d'excursionisme, S'Esbart des Pla, delegat de l'Escola de Música, secretaria, manera de substituir el presi-

"Dins la junta, es treballa en equip i tots ajuden a dur la tasca endavant"

dent, organitzar festes, com la patronal de Santa Cecília i altres, com també tributar homenatge a qualche membre de la Banda de Música o Coral, custodiar fons, llibres de comptabilitat, pagaments, cobraments, moviments de bancs o caixes, llibres d'actes, registre de socis... i juntament amb el director de la Banda de Música, controlar el seu funcionament.

—Cada quant de temps us reuniu?

—La Junta Directiva es reuneix totes les vegades que hi hagi necessitat per tractar els temes que es presentin.

—Quin clima has notat a la Junta?

—Trobo que és un clima sà, on es treballa en equip, i per tant, quan hi ha necessitat tots ajuden a dur endavant la tasca.

—Quines són les perspectives de cara al futur?

—En primer lloc mantenir i, si és possible, augmentar el nivell que té actualment el Patronat, gràcies al treball dels membres de la Junta Directiva que anys enrera l'han constituïda.

—Tens previstes possibles innovacions?

—Per ara, no; però es faran les que siguin necessàries. Supeditats com estam a l'economia, pensam que la Banda de Música absorbeix la majoria dels fons de què disposam.

—Ja per acabar: Què diries als qui llegeixin aquestes línies?

—Que l'Associació "Patronat de Música de Montuïri" es va constituir per tots els veïns del poble. Part d'aquests veïns són socis i amb la seva quota anual ajuden a mantenir-lo. Cada any tres socis entren a formar part de la Junta Directiva. I durant l'any són moltes les actuacions de la Banda de Música i Coral. I com que tots gaudim d'escoltar-les, crec que tenim obligació de recolzar totes aquestes activitats.

O. Arbona

"Sa Nostra d'Or"

ARA COMENÇA LO MILLOR

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Margalida Moll Ramonell prepara el seu futur sense complexes

Malgrat el seu problema de visió, espera poder dur una vida completament normal

Per a la filla de n'Honorat Moll i de la Joana Ramonell no sembla un problema molt greu la manca de visió que sofreix des del seu naixement. És més, se la veu alegre, optimista, decidida i amb el desig de forjar-se el futur sense haver de dependre dels seus pares. Actualment cursa primer de la carrera de pedagogia a la Universitat de les Illes Balears. Ella, malgrat tot i en tot moment, és conscient de les seves limitacions, però així i tot no deixa de sortir amb amics, va coneixent gent nova, freqüenta el cinema, escolta música, balla, viatja, participa en excursions... i això sense complexes de cap classe. No permet que els seus pares ni ningú la considerin una al·lota viciada o una nina malcriada.

Na Margalida Moll Ramonell va néixer a Montuïri l'1 de febrer de 1970. Una vegada haver superat l'ensenyança primària va cursar BUP, COU, aprovà la selectivitat i després féu el Mòdul 3 de Recepció, tot seguit, Reforma (com un 5è de FP) i actualment, com hem dit, cursa el primer de Pedagogia.

—Quan eres petita, Margalida, en quin moment et donares compte que no hi veies com els altres?

—Els qui se'n varen donar compte foren els meus pares. Jo sempre he tingut la mateixa resta de visió, ja que la malaltia que tenc és congènita, de naixement. De molt petita els meus pares ja varen notar certes irregularitats en la meua visió. Als sis mesos ja em dugueren a l'oculista, però fins als dos anys no em confirmaren el diagnòstic: atrofia parcial als dos ulls del nervi òptic. Més endavant i per a més seguretat anàrem a la clínica Barraquer de Barcelona, on també em varen confirmar l'anterior diagnòstic.

—Recordes quina fou la teua primera reacció.

—No. Això s'hauria de preguntar als meus pares.

(No ho feim, perquè és a ella a qui entrevistam i desitjam que les respostes sien personals).

—Quan anaves a escola a Montuïri, dels 6 als 14 anys, com t'arreglaves?

—Fins als 9 anys no vaig emprar cap tipus de lupa; feia tot quant podia, escoltava amb molta atenció el mestre, i a ca meua els meus pares m'escriuien amb rotulador i lletra grossa els textos, ja que per a mi sempre m'ha estat impossible veure i llegir les lletres petites.

—A partir dels 9 anys, pel que sembla, començares a emprar lupa. Per què no ens expliques un poc aquest procediment?

—Quan feia 4rt d'EGB el meu oculista em va recomanar un aparell holandès anomenat "Lupatele", el qual acabava de sortir al mercat. Consistia en una

pantalla de televisió amb una càmera de vídeo incorporada, a la qual, posant-li qualsevol llibre o full escrit davall, sortia la imatge per la pantalla, i la podies augmentar o disminuir de tamany, canviar el contrast, amb la qual cosa aconseguia el fons blanc, lletra negra, o fons negre, lletra blanca. Va esser amb aquest aparell quan vaig poder llegir per primera vegada en la meua vida la lletra petita de qualsevol llibre. A l'escola me n'hi anava sempre tota sola o amb altres companys.

—I així fins que acabares l'EGB.

—Sí. Aquells darrers anys vaig poder comptar amb la màxima ajuda i col·laboració per part de tots els mestres i de d'alguns companys de la classe.

—I dels anys de batxiller?

—Vaig anar a l'Institut de Llucmajor, al "Pere de Son Gall". Allà vaig fer Reforma i també vaig rebre una gran col·laboració i ajuda per part dels professors i dels alumnes.

—I l'ONCE, no et va ajudar també?

—Sí. Quan feia segon de REM vaig anar a Madrid, a "CERVO", un centre de rehabilitació de l'ONCE. D'allà vaig dur unes ulleres amb una lupa incorpo-

rada, per llegir; una lupa amb els mateixos augments que les ulleres, i un petit telescopi per mirar lluny: la pissarra, els cartells, els semàfors, els preus dels mostradors de les botigues, etc. A partir d'aquell moment vaig poder llegir com els altres, dins la classe o a un altre lloc. Podia veure la pissarra sense aixecar-me del meu lloc i de lluny, però, això sí, a base de molta pràctica. Aleshores la meua vida va canviar, ja no només podia llegir a ca meua amb la lupa tele, sinó que també podia fer-ho a qualsevol lloc, amb les ulleres. Això em va donar una sensació de més independència.

—Has fet alguna cosa més per corregir la teua deficiència visual?

—Sempre he anat a l'oculista, cada tres mesos, aquí a Mallorca; i una vegada a l'any, a Barcelona, a la clínica Barraquer. Sempre he intentat fer allò que fan els altres. Vaig fer un curs e rehabilitació a l'ONCE, on vaig aprendre a emprar el telescopi, per poder anar tota sola pels carrers de Ciutat i poder-me desenvolupar bé sense l'ajuda dels altres. També em varen ensenyar a manejar el foc, a cosir, a planxar, a fer el menjar, etc. En una paraula, aprofitar al màxim la petita resta de visió que tenc. Sempre he inten-

tat fer la mateixa cosa que els altres, sentir-me com ells, encara que amb una discapacitat visual. "Realment som com els altres" -afirma na Margalida amb rotunditat i seguretat d'ella mateixa-.

-Ara que acabes el primer de Pedagogia a la Universitat, per què no ens contes com t'ha anat?

-Jo sempre havia volgut arribar a la Universitat i aquest era el món que jo volia conèixer. Al principi et trobes a un lloc desconegut, amb molta gent rara. La veritat és que anava una mica perduda; però passat un temps, vaig anar coneixent gent, gent disposada a ajudar-me. I en quan al professors, també s'han portat bé, no en tenc cap queixa, encara que el tracte és diferent dels de l'institut o l'escola. Allà ets tu mateixa que t'has d'espavilar. He fet tots els exàmens orals i no m'han posat cap inconvenient. Els apunts els m'han deixat els companys de classe, ja que jo no ho podia agafar tot quan el professor explicava. Estic molt contenta i satisfeta d'haver-hi arribat, encara que m'ha costat bastant.

-La teva vida social amb els joves de la teva edat, com és ara diversions, bauxes, reunions, "marxa"... com és desenvolupa?

-Intent que es desenvolupi de la mateixa manera que la dels altres de la meua edat: tan normal com sia possible.

-Havíem pensat demanar-te com t'arreglaves per llegir, estudiar, prendre apunts en classe, però ja ens ho has dit...

-Sí; llegesc i escric amb els aparells esmentats abans; amb la "Lupatele", amb les ulleres que duen la lupa incorporada i amb una altra lupa molt petita, que augmenta molt les lletres petites, com les de davall d'una fotografia de Bona Pau, que solen esser més petites. I pel que fa als apunts, agaf allò que puc, però els apunts complets els fotocopiï dels companys de classe, m'és impossible agafar-ho tot.

-Empres el sistema "Braille"?

-Ara, no; però de petita en vaig aprendre. En "Braille" hi ha molt poques coses; a més, jo sempre he volgut aprofitar el més petit rest de visió que tenc; m'ha estat més fàcil que emprar el "Braille", però és una cosa que no fa nosa, sobretot per descansar la vista. Ara es pot escriure en "Braille" a un ordinador, hi ha màquines d'escriure en "Braille", etc.

En acabar la carrera de pedagogia espera poder-se independitzar

-Com veus la pissarra?

-Fins ara la veia de ben a prop, ben davant ella, mirant de no tapar els altres o també amb el telescopi, des del meu lloc si és que hi ha un bon contrast de llum i segons la distància del lloc on jo estigui asseguda. Però ara, a la Universitat, ja no és la mateixa cosa, perquè les classes són més nombroses. A la meua, concretament, som quasi 300 alumnes, i és impossible aixecar-me per acostar-m'hi sense tapar ningú. Per això la cosa que faig és utilitzar el telescopi si no sec molt enrera, i a vegades m'acost a la pissarra quan la classe ja ha acabat.

-Passant ara a un altre aspecte. Et va bé anar pels carrers de Montuïri?

-Sí, em va bé; encara que de vespre vaig una mica insegura degut a la poca llum que donen els fanals dels carrers.

-Quines ajudes has rebut de l'ONCE?

-A l'ONCE m'han animat molt a seguir endavant i a estudiar una carrera. He conegut molta gent; persones que m'han demostrat que les limitacions de la vista no tenen perquè ser un obstacle per dur una vida completament normal. M'han ajudat a no sentir-me inferior als altres, etc. A més, allà es fan moltes activitats, com són excursions, viatges, acampades, festes... és com un club qualsevol. I també, algunes ajudes econòmiques.

-Degut a la manca de visió, hauràs tengut algunes caigudes...

-Bé. Caigudes... de petita travelava, qualque vegada queia; però crec que això sobretot era perquè sempre he estat una persona nerviosa. M'agradava córrer, sempre anava aviat, com tots els nins. Si he tengut alguna caiguda per manca de visió supòs que no ha tengut massa importància.

-Passes moltes hores dins ca teua?

-N'hi pas bastants, més de les que voldria, ja que em consider una persona activa. Per altra part, moltes activitats de l'ONCE es fan a Palma i no m'és possible participar a totes. I per altra part, el fet de viure a un poble petit on hi ha poques diversions, em reté bastant.

-Per anar a diversions, t'han d'acompanyar els teus pares o amics?

-En algunes ocasions, no sempre.

-Ara que ve l'estiu, com estiuaràs?

-Supòs que com tothom: aniré a la platja i a la piscina; esper poder sortir amb els amics, pot ser que vagi de viatge i sobretot esper poder passar el màxim de temps possible amb els amics.

-Ja per acabar i de cara al futur: tens pensat qualque cosa?

-Esper acabar la carrera i poder-me independitzar, com tothom.

Fou una entrevista que ens va emocionar. Veure i considerar na Margalida Moll amb la constant preocupació de sentir-se i voler viure com una persona normal del tot, malgrat la seva manca visual, no ens ho esperàvem. Però així és. Tant de bo que tothom tengués tanta voluntat com ella! Ja ho diuen: "Déu no ho lleva tot ni ho dona tot".

O. Arbona

Servei Pensionistes

Aquest mes cobri 100.000 ptes. més de pensió

Ara, tots els pensionistes que cobren la seva pensió a "la Caixa" participaran en el sorteig de 300 pensions extra de 100.000 ptes., que es realitzaran des del mes de febrer fins al mes de juliol de 1994. Si hi resulta afavorit, imagina't tot el que podria fer amb aquestes 100.000 pessetes extra.

A més, amb la seva pensió a "la Caixa" podrà gaudir d'aquests interessants avantatges:

- Domestició gratuïta per cobrir la seva pensió
- Benvolentes d'una mensualitat
- Màxima rendibilitat per als seus estalvis
- Domestició gratuïta de rebuts i control de les seves despeses
- Solucions per pagar menys impostos
- Assurances personals i per a la seva llar, i molts avantatges més.

Vingui a "la Caixa" a domèstic la seva pensió. Aquest mes pot cobrir 100.000 ptes. més de pensió.

*50 pessetes extra cada mes. Sorteig durant el mes. Els resultats es comunicaran cada mes en les nostres oficines.

la Caixa
FUNDACIÓ CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONES DE LA BARCELONA

Al cap d'un any i mig de l'accident, en Miquel Mas Cerdà a l'octubre passat es pogué reintegrar al lloc de feina

Havia estat tres mesos en coma i sense poder xerrar, i li hagueren de tallar una cama

Després d'haver lluitat per espai de 21 dies entre la vida i la mort, amb coma profund i tot seguit i fins arribar als tres mesos, en coma, sense poder xerrar, i a continuació tres mesos més per recuperar-se físicament i mentalment, són les principals seqüeles de l'accident que va sofrir en Miquel Mas Cerdà. Això sense comptar els següents nou mesos que va haver d'anar amb una cadira de rodes; i amb una cama ortopèdica i a rehabilitació. A l'octubre passat, però, va poder reprendre les seves activitats laborals.

Aquest jove, fadrí, que va néixer a Montuïri fa 37 anys, és fill d'en Miquel "de sa Botigueta" i de na Jerònia "Badia". Ara bé, com que el seu pare abans de morir era professor de l'Institut de Felanitx, ell va anar a escola allà, si bé els caps de setmana, juntament amb els seus pares i la seva germana, venien a Montuïri. Una vegada haver acabat l'ensenyança primària, el batxiller i comptabilitat, va poder ingressar com a subaltern en el Ministeri d'Educació i obtingué plaça en el mateix Institut d'Ensenyança Secundària de Felanitx.

L'accident

Dia 7 de març de 1992 en Miquel tengué el greu accident a Ciutat, en el Passeig Marítim, on hi havia anat amb cotxe amb uns amics després d'haver sopat. Ell recorda molt poc d'allò que va succeir. Sols sap que va davallar del cotxe i va travessar la calçada i ja fos perquè no va mirar si venia algun vehicle o si el conductor d'aquest no el va veure —a això no ho recorda—, el fet cert és que l'atropellà, i damunt el capó, inconscient, se l'en va dur per espai de 10 a 15 metres després d'haver romput el parabrisa. A conseqüència de l'impacte un quants de vidres li entraren dins el costat i va romandre amb una cama romputa a diferents llocs, cops per tot el cos, inconscient i amb commoció cerebral. Immediatament el traslladaren a Son Dureta sense assegurar que hi arribàs viu. El conductor del vehicle que l'havia atropellat era una al·lota jove, de Ciutat, que també es va assustar. De tot això la policia en féu el corresponent atestat.

Ell, però, no recorda res. Sap que l'in-

ternaren a la UVI, inconscient, on així hi va estar per espai de 21 dies. Tant els metges com la seva família durant aquest temps no esperaven cosa bona.

En Miquel ens deia que quan l'atropellaren pesava 87 quilos i tants en va perdre —35— que n'arribà a pesar 52. És natural; havia deixat de menjar i va estar en coma tres mesos i tres dies, sense poder xerrar. Per aquest motiu i per haver quedat inconscient, no sap ni recorda res d'aquest temps, sinó únicament allò que li han contat. Tant ell com la seva família consideren que aquesta recuperació ha estat una espècie de miracle.

Li tallaren la cama

No és estrany que després de quatre mesos d'alimentar-lo mitjançant tubs pel nas, el dia que començà a menjar un iogurt per la boca, tot i caure-li bé, les infermeres fessin una festa. Com hem dit, s'havia romput una cama i la cuixa, un poc més amunt del genoll. Primerament intentaren enguixar-lo, però a conseqüència de sofrir gangrena gaseosa no va soldar, va sofrir una gran hemorràgia; i li varen haver de tallar la cama esquerra pel fèmur. I de llavors ençà i poc a poc ha anat millorant i ara camina amb una pròtesi ortopèdica.

Encara ens comentava en Miquel que el primers mesos portava no sap quants de tubs i sondes, la morfina era constant

i els dolors... quasi no se'ls sentia, tan inconscient estava. Ara confessa que de tanta morfina va arribar a estar drogat, constantment es movia com un que tremola. La major part del temps va estar a Son Dureta, si bé més envant el traslladaren a Sant Joan de Déu, però veient que la ferida no cicatriçava el retornaren a Son Dureta. La cama ortopèdica que ara du, ja és la segona, de titani, cobert d'esponja. La primera era més incòmoda. La porta tot el dia, però se la lleva per anar a dormir. Totes les despeses tant de clínica, metges, cama ortopèdica els ha abonat la companyia "Mafre", amb la qual estava assegurat el cotxe que l'envestí.

També l'hagueren d'operar d'una pedra a la bufeta, degut, segurament, a conseqüència d'haver duit sondes tant de temps. Va arribar a orinar sang i durant un cert temps no es donava compte quan tenia necessitat, motiu pel qual freqüentment anava a l'excusat: patia incontinència urinària.

L'alta

L'arribaren a donar d'alta pel setembre de l'any passat, després d'un any i mig de l'accident i encara fou a petició pròpia, perquè s'exposava a perdre el lloc de feina, a Felanitx.

Ara, quan no porta la cama ortopèdica, per aixecar-se del llit o per dins ca seva, necessita dues croses; i quan camina amb ella, empra el gaiato per a més seguretat. Des que està d'alta condueix cotxe, si bé és automàtic, sense embragament.

Dins aquestes mancances en Miquel comença a ser optimista; i així espera viure els anys que sia. No oblidarà mai tots els sofriments d'aquest any i mig, ni els inconvenients d'haver de dur la resta de la seva vida una cama ortopèdica a resultes de l'accident.

És per això que en Miquel voldria aconsellar a tothom, però sobretot a la gent jove, tant si van a peu com en cotxe o moto, que tinguin molt d'esment, ja que a més de jugar-se la vida s'exposen a haver de romandre invàlids, com ell, la resta de la vida.

O. Arbona

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Damunt l' "apissonadora"

Ja en resten poques en actiu d'aquelles "apissonadores" que de tant en tant compareixien per Montuïri per deixar ben aplanats els carrers o camins als quals s'hi havia fet una millora o havien estat construïts de bell nou.

Molts d'al·lots i joves en saber que en venia una, feien una festa. I després, per riure i divertir-se, hi pujaven damunt i fins i tot s'atrevien a posar-la en marxa i fer-la caminar, tot aprofitant l'absència del conductor i a vegades en la seva presència.

D'un d'aquests fets, en aquesta foto, en deixaren constància per a la posteritat en Miquel "Quelet", en Joan "Manescal", en Mateu "Pellusco", en Joan "Carlos" i un bon grapat més d'al·lots que a la part posterior contemplen "la feta".

Simpàtica, alegre i atractiva l'excursió que celebrà s'Esbart des Pla el 20 de març passat. És cert que fa temps tingué lloc, però així i tot volem deixar constància de la festa; perquè això fou una festa.

Elles i ells, quasi tot gent jove i optimista, commemoraren el segon aniversari de la fundació del grup amb una caminada dins els límits del nostre terme. L'objectiu de la qual era plantar-se a la fita dels tres termes, senyal que separa, com se sap, els municipis d'Algaida, Lluçmajor i Montuïri.

El bon humor i l'optimisme, com hem dit abans, es deixava veure i sentir dins el centenar d'excursionistes; els quals, entre nins i majors, érem més de cent.

S'Esbart des Pla

L'excursió del segon aniversari

Les mèrleres i el pocs tords i rupits que encara quedaven, observaven des de les voreres del camí i de damunt les alzines l'esbart de gent que aquell dia compartia el camp amb ells. Perquè no hi mancàs res, quan entràrem dins la garrixa fins i tot ens permetérem el luxe de trobar un escatsang.

Assolit l'objectiu d'arribar a la fita —i descobrir-la per part d'alguns—, el retorn al migdia fou igual d'alegre, i no hi havia per manco. A la caseta (Son Mut) d'en Guillem Nicolau ens hi esperava un dinar de reis. Allà

compartírem la torrada i el bon humor, fou una festa de les que es recorden i comenten sovint; com també ho havia estat la commemoració del primer aniversari.

En els moments de cafè ens delitaren les intervencions d'alguns components del grup, especialment l'actuació del nostre company Joan Gomila, com també ens va satisfer la presència d'amics que vingueren d'enfora, entre ells l'anterior rector de la nostra parròquia, Pere Orpí, el qual dedicà al grup la següent poesia.

Segon aniversari de S'Esbart des Pla

A Montuïri va néixer,
fa dos anys, s'Esbart des Pla,
i no s'ha aturat de créixer
ni tampoc de caminar.

Com un sementer de xeixa
es promesa de bon pa.

Com un cor de veus amigues
que entonen un mateix cant,
pere camades i garrigues
tot Mallorca van trescant.

Alegries i fatigues
comparteixen caminant.

Que per plans i serralades
molts d'anys pogueu caminar.
A força de passejades
va creixent s'Esbart des Pla.

I per cançons i glosades
sempre amb mi podeu comptar.

M. Martorell

Pere Orpí

Maria Miralles Servera "Queló"

Amb idees clares i transparents, parla del present i rememora el passat

Ocupada constantment en les feines de la casa, les deixa per atendre'ns. Signe inequívoc del seu caràcter bondadós i amable és una rialla quasi constant que acompanya la seva conversa. Ens recorda la deferència i les bones maneres de la seva mare, a la qual entrevistarem fa anys. Moderada en les paraules desitja que les respostes que ens doni s'ajustin a la veritat i sien tan certeres com sia possible, malgrat que es tracti de temes senzills, ja que – segons ella – no és cap personatge important. S'enganyarà el qui vulgui jutjar-la pel mode d'expressar les opinions que exposa, ja que dins la seva expressió alegre, hi ha serietat i equanimitat.

La seva conversa es desenrotlla amb fluïdesa, sense quedar mai aturada per manca d'idees. A aquestes les expressa correctament i amb claredat. Es nota que té estudis. Quan volem dibuixar una imatge retrospectiva de la seva vida, s'ho agafa amb una rialla, com hem assenyalat abans, no volent donar-li massa importància.

És una dona senzilla i normal que s'ocupa dels quefers de la casa, un mèrit que actualment encara no s'acaba de valorar bé.

La nostra interlocutora, na Maria Miralles Servera, nasqué a Montuïri el 29 de juny de 1933. És viuda de Joan Mas Verger, el qual morí el 12 d'octubre de 1973. Aquest fou un home molt popular dins el poble i conegut com en "Balles-ter". Un bon esportista i una gran persona. Té un fill casat: en Gaspar, i un nét. Foren cinc germans i dues germanes. Ella és la quarta de tots ells.

Des que es casà el seu fill, viu tota sola al seu domicili del carrer de Sa Trona.

–T'acclapa o afecta la soledat?

–No –contesta de seguida fent "sa mitja"– perquè constantment estic ocupada en les feines de la casa. Sempre tenc que fer. A més, si alguna vegada per distreure'm vull canviar impressions amb alguna veïnada, les tenc molt a prop.

–A part de les feines pròpies de la casa, tens alguna afició? Com passes els diumenges horabaixa, per exemple?

–Si el que preguntes és amb què m'entretenc quan deix la feina, et puc dir que no m'avorresc. Tenc la TV, llegesc, després del ganxet, qualche vegada, faig crucigrames, i a més...

Aquí la nostra interlocutora es retura un poc, i s'explica amb el bon humor que la caracteritza.

–Els diumenges horabaixa ens reunim un grup de veïnades i amigues, jugam a cartes i passam el temps admirablement dins ca seva o ca nostra. Pareix una taverneta o un casino.

–On anares a escola?

–Sempre a les escoles. O sia a l'Escola Nacional, excepte uns anys que vaig anar a classe amb donya Jerònia Juan i don Florentino Andreu, quan estudiava el batxiller, ja que a l'Escola Pública de Montuïri no s'impartia oficialment aquesta ensenyança.

–Per tant, estudiaves fins...?

Sembla que es vol disculpar, sense donar-li importància, quan contesta.

–Tenc el quart de batxiller.

–Per què no continuaves els estudis, si es pot saber?

El seu posat adquireix un to de serietat.

–Estàvem als anys quaranta; tu saps com eren. Per estudiar més havia de canviar-me a Ciutat; pitjor que si avui haguessis de traslladar-te a Barcelona o

més enfora. Malgrat tenguéssim família a Palma, els meus pares es resistien que estàs quasi tota sola enfora d'ells. Avui és difícil de comprendre, el món ha evolucionat en extrem, però en aquells temps era així.

–Has anomenat els anys quaranta. Què ens pots dir d'aquella època arribant als cinquanta?

–Anys difícils, tenint en compte que a ca meva no tenguérem massa penúries. Els meus pares conraven moltes terres i en aquells temps, de l'agricultura encara s'hi podia viure, malgrat que la feina del camp era molt pesada. Com dic, però, els qui no han conegut aquells anys, difícilment es podran fer una idea del que eren. Començant per l'electricitat, que ens mancava bona part del dia i de la nit; faltava tot. En la cara i l'aspecte general de la gent es notava, i si miram les fotografies d'aquests anys també ho podrem comprovar. Podríem contar i seria llarg.

S'alegra altra volta la seva cara quan diu:

–Però jo, que era molt joveneta, una nina, cada diumenge anava al cinema amb donya Carme. Record uns diumenges horabaixa, quan hi havia electricitat, molt agradables, amb les pel·lícules d'aquests anys.

–Hem conegut donya Carme Vanrell Rosic, de la què ens parles. Una senyora ja d'edat, que pareixia sortida de les pàgines d'alguna il·lustració del segle passat. Ja se'ns havia oblidada, però la recordam perfectament. Era família vostra?

–No. Donya Carme era una senyora que descendia de Sineu, si no m'equivoc, propietària de les terres d'Es Dau, la possessió de Son Perot (Orient) i del casal de Son Rafel Mas, on vivia. Fou molt amiga de la meua tia Antònia, casada amb el tio Carles Senna, era veïna nostra i per tant també érem molt amics.

–Tornem als horabaixes feliços dins la sala de cinema de Ca n'Aloi.

–Són moments que records molt agradablement –ens diu l'entrevistada mentre reviscola l'expressió de la seva cara i un records vius brollen a través de les seves paraules–, jo diria, com tots els

de la meua edat, que som del temps de "La señora Miniver", "Luz de Gas" o "Can-dilejas", i també de l'època en què actuaren en Mayral i en Bosch al saló de Ca n'Aloi. Els aficionats a la música i al bon cinema no podien faltar en aquests espectacles.

-Parlant de la música no ho trobam rar; dins la teua família hi tingueres, i tens gent molt vinculada a la Banda.

-En efecte. El meu padrí Joan i el meu pare foren components de la banda del nostre poble durant tota la seva vida, arribant al cas que al padrí Joan, quan amb prou feines s'aguantava dret, degut a la vellesa, els músics li duïen una cadira perquè tocàs d'assegut.

-Què enyores més dels teus anys de joventut?

Espurnes invisibles semblen brotar dels seus ulls i la contestà té un to nostàlgic.

-Els horabaixes de cinema amb les amigues. No teníem res més. Darrerament, després d'haver-me casada, com que tenia el meu fill petit, no hi anava tant, però quan tancaren la sala vaig tenir un disgust.

-No tenies altre entreteniment?

-Sí; la lectura. A vegades em duïa llibres de Son Rafael Mas per llegir.

-Quina diferència veus entre la joventut de llavors i l'actual?

Pensa un moment abans de contestar.

-Els joves d'avui estan més preparats que els dels anys 40-50 en quant a estudis es refereix. També tenen més confiança amb els seus pares, la qual cosa és molt positiva. Llavors es tractava de callar i creure.

-I la diferència, el mode d'esser d'un temps respecte al d'avui dins el conjunt de la societat en què estam integrats?

Després d'una sèrie de consideracions, ens ho resumeix de la següent manera:

-Els temps canvien i és natural, no vull dir que els d'abans fossin pitjors ni millors que els actuals. Senzillament eren uns altres temps. No quedava més remei que conformar-nos amb el que posseïem. Avui tenim tot quant volem i així i tot... a vegades desitjam més.

-Llegeixes la premsa habitualment?

-Cada dia.

-Quina és la teua opinió damunt el seu contingut?

La seva contestà és desqualificadora per als nostres mitjans de comunicació en lletra impresa.

-Supòs que és per vendre més exemplars, però sempre es dediquen a publicar males notícies en relleu, no ens donen un raig d'optimisme.

-I dels articulistes, que ens pots dir? Els llegeixes amb gust?

-Mira... sí.

-Alguns noms, per favor?

-En Jordà, en M. Vallés, en Papell, en Biel Galmés, en Ferret...

Estam indecisos, però preguntam.

-Ets partidària de l'alliberació de la dona?

-Ja ho crec. Intel·lectualment parlant consider que la dona pot ocupar llocs importants i de responsabilitat tan bé com els homes. Físicament tal volta no, però té intel·ligència suficient per superar aquest desavantatge.

-Les darreres preguntes: Quines festes són les que més t'agraden del poble?

No dubta gens i ens contestà amb rapidesa.

-El dia del Puig i Sant Bartomeu. I diré més: m'agrada veure la gent externa que ve a la festa, però estic segura que no comprenen el que sentim els montuïners en el dia de Sant Bartomeu.

Una dona amb idees diàfanes. Tal com ha estat en el passat i present. Auguram un futur optimista per al nostre poble, si en l'època actual i vinent pensen igual.

Miquel Martorell Arbona

Mancomunitat Pla de Mallorca Les iniciatives locals d'ocupació

Entre els programes desenvolupats per l'INEM figuren les Iniciatives Locals d'Ocupació (ILE), els quals tenen per objecte promoure, impulsar i finançar aquelles iniciatives que generen ocupació estable, mitjançant la creació de petites i mitjanes empreses que es proposin utilitzar recursos ociosos i infrautilitzats en la localitat o comarca on es realitza l'activitat productiva.

Entre les característiques del projecte s'ha d'evidenciar que les empreses han d'ésser viables econòmicament, de nova creació, pertànyer a sectors que no estiguin en crisi, de dimensió petita o mitjana, promoguts per entitats locals o autonòmiques i estar al corrent amb la Seguretat Social.

Es donen subvencions a les contractacions indefinides i per llocs de treball (700.000 pts.), i altres fins a 500.000 per recolzament a funcions gerencials.

Restaurant
PUIG DE SANT MIQUEL
(dimarts tancat)

Ctra. Manacor, Km. 31 - Tlf. 64 63 14 - Montuïri

Llom amb col
Arròs brut a la marinera
Sopes mallorquines

Frit
Coloms
Cabrit torrat

Tractaments fitosanitaris en l'agricultura biològica (i III)

Normes per a una correcta utilització

Tractaments d'origen mineral

Sulfat de ferro

Es pot emprar com a desinfectant de les arrels a l'hora de trasplantar un arbre. En aquest cas es dissolen 2 kg. en 10 litres d'aigua.

A la dosi de 100 g. per 10 l. d'aigua és eficaç contra el "rovell" de l'àpit.

Permanganat potàssic

Té una acció estimuladora sobre la vegetació i una acció inhibidora sobre els fongs. S'utilitza sobretot per desinfectar les arrels a l'hora de trasplantar, i per a les llavors.

Dosi: 3 g. per 10 l. d'aigua.

Alumbre (sulfat doble d'alumina i potassa)

És efectiu contra els llímacs, el poi i les orugues.

Dosi: es dissolen 40 g. en 10 l. d'aigua bullint. Quan es refreda es tira sense diluir.

Flor de sofre

Es millor tirar-lo l'horabaixa. És efectiu contra les cendrades.

Coure

El coure té una acció fungicida important així com també un efecte inhibidor del creixement de les plantes, sobretot no s'ha d'emprar quan la planta estigui en flor, ja que fa que no es produeixi la pol·linització.

Les maneres més usades d'utilització són en forma de sulfat i en forma d'oxi-clorur.

Sulfat de coure: "Caldo bordelès"

Preparació: 0'5 a 2 kg. sulfat
0,5 a 2 kg. calç
100 litres d'aigua

Oxíclorur

Preparació: 0'5 a 1 l. oxíclorur
100 litres d'aigua

També es pot emprar l'acetat de coure conegut amb el nom de "verdet" i que no és fitotòxic, i el carbonat de coure que ve amb pols per mesclar amb el sofre.

Silicat de sosa

És un producte líquid, ric en sílice que s'utilitza contra les malalties dels fongs en fruticultura i vinya.

Preparació: 0'5 a 2 kg. silicat de sosa
100 l. d'aigua

Sabó fluix

El sabó fluix és pot emprar com a mullant per al pelitre i la rotenona, però també es pot emprar tot sol per al poi i segons quin tipus de mosques.

Preparació: 300 g. sabó fluix
10 l. d'aigua

En el cas que l'atac sigui fort es pot emprar la següent

Preparació: 300 g. sabó fluix
500 cc. esperit de cremar
10 g. calç
10 g. sal marina
10 l. d'aigua

Aquesta fórmula és també efectiva contra les orugues, els minadors, etc. És d'una eficàcia semblant a l'oli blanc.

Llet desnatada o serigot

És efectiva contra les virosis de les horticòles i és una preventiu per a les malalties produïdes pels fongs.

Preparació: llet desnatada o llet en pols
1 litre de llet
5 ÷ 10 l. d'aigua
Preparació: serigot
1 litre serigot
1 l. d'aigua

Oli blanc

Té efecte contra els ous i les formes hivernants dels paràsits. És condició indispensable que no tenguí cap additiu.

És aconsellable el tractament hivernal.
Preparació: 2 l. d'oli blanc
100 l. d'aigua
(No és compatible amb el sofre).

Bacillus Thuringiensis

És un preparat de bacteris que afecta les larves de les papallones, que deixen de menjar i moren als dos o tres dies.

Preparació: 0'06 % a 0'1 %
o bé de 50 a 100 g. per 100 litres d'aigua.

És pot emprar barrejant en piretrines naturals.

És efectiu contra els "prays" de la llimonera, de l'olivera, heliotis, orugues de la col, processionària del pi, etc.

Tractament d'hivern

Quan els arbres estan en repòs vegetatiu es fa un tractament per lluitar contra l'arrufat, el motejat, els líquens i verdet. I també contra les formes hivernants i ous de paràsits.

Preparació: 500 g. d'oxíclorur
2 litres d'oli blanc
100 litres d'aigua.
Gaspar Socias

Para medir la intensidad de la vida

Omega Speedmaster
cronógrafo de caballero con indicador
de fecha y cristal de zafiro antirreflexo
en oro de 18 quilates, brújula y acero
Sumergible hasta 30 m.
Suiza desde 1848.

OMEGA
The spirit of excellence

AGENTE OFICIAL

JOYERIA
Fermin

MANACOR · PORTO CRISTO · CALA MILLOR

Joan Verd Arbona "potecari Verd"

Apotecari des de 1893 i metge, l'any 1914, exercí ambdues professions a Montuïri

Un dels montuïrers que també han de tenir cabuda dins aquest esplet de persones del nostre poble que destacaren en el camp de les lletres, de la política o de la societat que els va tocar viure en el seu temps i mereix ésser-hi inclòs, és l'apotecari Verd, Joan Verd Arbona. Un home ben considerat en el seu temps, honorat i seriós i del que professionalment la gent, en general, n'estava content.

El nostre personatge nasqué a Montuïri el 29 de desembre de 1867. Era fill de l'amo en Pere Josep Verd "Collet", que feia de pagès; i de la mestra Jerònia Arbona Cerdà, la qual, per cert, havia estat nomenada mestra de Montuïri el primer d'octubre de 1859, amb un sou anual de 2.200 reals. Per tant, quan nasqué l'apotecari Verd, la mare ja feia vuit anys que exercia a la vila.

Aleshores vivien en el carrer de Sant Bartomeu i, naturalment, des de petit (encara no hi havia les monges), s'educà intel·lectualment i socialment amb la seva mare.

Acabat els estudis primaris, començà el batxillerat i als 18 anys partia cap a Barcelona a començar la carrera d'apotecari a la Universitat. Allà, els primers anys, allunyat de la tutela materna, no es distingí precisament com a bon estudiant, sinó ben al contrari. Tant és així que, malpensant-se, la seva mare es va decidir a escriure una carta al rector de la Universitat demanant noves del seu fill. La contesta, que no es féu esperar, deia: *"A este señor no se le conoce en la Universidad"*.

Ja es pot suposar quina fou la reacció de la mare. El fet cert fou que en Joan, donant una mostra més, tant de la caparrudesa dels Verds com de les seves condicions intel·lectuals, ben prest acabà la carrera i amb bones notes. Des d'aquella carta, tot i arribant-li tan endins la postura de la mare, ja no el tornaren veure pels carrers de Barcelona.

Això sí, aquella carta, amb la contesta del rector, va romandre per a sempre dins el seu expedient acadèmic. De tal manera és així, que uns 25 anys després, quan el metge de "Meià" estudiava medicina a la mateixa Universitat, fou enviat pel seu futur sogre perquè demanàs treure aquella carta de l'expedient; cosa

L'apotecari Verd i la seva esposa, Maria Palou

a què el degà s'hi oposà, motiu pel qual l'apotecari sempre dugué aquest "corc" dins ell.

L'apotecari Verd tenia una germana monja, Sor Maria del Bon Camí, una altra, na Jerònia, viuda d'un guàrdia civil, i na Francisca, casada amb un "Collet". D'aquí que el batle "Collet" era nebot seu. Per altra part, l'apotecari Verd es casà a finals del segle passat amb una pubila de Llubí, na Maria Palou Mulet, de Son Bernat. Tengueren sis fills, na Jerònia (apotecària casada amb don Joan de Meià), en Josep³ (que fou prior de Lluc), na Maria (segona esposa del mestre Rosselló), na Margalida (pretesa per l'aviador "Rua"), en Joan (qui de petit anà a Madrid a estudiar, on s'hi casà i a la vila quasi no el coneixen; per cert encara és l'únic viu, del fills), i na Francisca (apotecària de Madrid, morta fa pocs anys, la qual, per cert, era subscriptora de *Bona Pau*).

És sabut que el "potecari Verd" tenia l'apotecaria a plaça. Però ell —un poc per prestigi personal (aleshores els metges, entre ells els Ferrandos, consideraven poca cosa els apotecaris) i un altre poc (o molt) pel desig professional de progressar, i també perquè havia de mantenir dignament una família nombrosa— es posà a estudiar de metge quan ja tenia cinc fills. Ho feia per lliure i anava freqüentment a examinar-se a Barcelona i a fer-hi les pràctiques. Si l'any 1893 havia acabat d'apotecari, l'any 1914 es féu amb el títol de metge.

Ara bé, al poc temps d'exercir a

Montuïri com apotecari i metge, tot i que ambdues professions són incompatibles, es va decidir per exercir la medicina. Durant aquell temps, a més de visitar a Montuïri, també anava molt a Pina i a Lloret, llocs on era molt apreciat i on s'hi traslladava amb un carretet i un cavallet.

L'apotecari Verd, des del caire intel·lectual i humà volia seguir la política de don Antoni Maura, en el sentit que pretenia fer la revolució des de dalt, sobretot rompent amb la incultura de la dona. Per donar exemple posà en pràctica aquest ideal: féu que la seva filla major estudiàs, primer batxiller i després una carrera universitària. D'aquí que na Jerònia fos la primera dona apotecària que hi ha hagut a Mallorca; un esdeveniment que proporcionà a l'apotecari Verd una gran alegria, per dos motius: perquè era una filla seva i perquè fou la cristallització del seu ideal.

Considerat des d'una perspectiva política, hem de dir que a Montuïri fou durant molts d'anys el cap del partit conservador, juntament amb el metge "Fraret" i en Joan "Serena". Però generalment perdien les eleccions municipals, ja que guanyaven els liberals, o sia els Ferrandos.

Dins l'aspecte social, tot i considerant, com hem dit, que era un home d'una gran honestat, honradesa i ben respectat, durant molts d'anys fou el jutge de pau de Montuïri. Per altra part, guardava el doblers d'un bon nombre de persones.

(Continua a la pàgina següent)

HAN DEIXAT PETJADA

(Ve de la pàgina anterior)

D'aquí que en certa ocasió ell va reprendre un home de qui n'hi guardava perquè va saber que votava els Ferrandos. Aquest li respongué: "Una cosa són es vots i s'altra es doblers".

En certa manera es vanagloriava perquè aconseguí que durant els anys de jutge quasi mai s'hagueren de resoldre plets a Ciutat o a Manacor. Ell, amb el seu bon fer i a la seva manera, quasi tot ho resolía a Montuïri.

Cada dia s'aixecava a les sis del matí i la primera cosa que feia era anar al cafè de can "Collet", situat a la casa número 1 del carrer des Pujol, i allà prenia el seu cafè i tot seguit se'n tornava per obrir l'apotecaria, fins que el substituï la seva filla Jerònia.

A principis de 1930 li pegà un atac de gota i el deixà rendit, i va romandre inútil, durant tres anys, dins el llit. Moria el 18 de desembre de 1932.

O. Arbona

Notes.- Bona part de les dades ens les proporcionà el seu nét Mateu.

1.- Cfr. Bona Pau nº 428, d'octubre 1988.

2.- Idem, nº 427, de setembre de 1988.

3.- Idem, nº 476, d'octubre de 1992.

4.- Idem, nº 458, d'abril de 1991.

5.- Idem, nº 470, d'abril de 1992.

La processó del Corpus d'un temps

Quina diferència de la processó del Corpus de principis de segle i fins fa poc, a la del temps que correm! Abans tot el poble hi participava i avui ja s'ha passada -festa i processó- a un diumenge, i són poquíssims els qui hi prenen part.

Aquí es veuen les monges ordenant les nines perquè, amb les files ben fetes, recorreguessin els carrers precedint una de les nombroses banderes o estendards que eren portats per gent gran. Una foto que suposa tot un testimoni d'una època passada i que sols els majors recorden amb nostàlgia.

Viure per fer feina... o fer feina per viure

Un home que era molt emprenedor i bon empresari va quedar tot astorat quan un dia va veure un pescador que estava tombat devora la seva barca, fumant tranquil·lament amb pipa, després d'haver venut la seva pescada.

-Per què no has sortit a pescar? -li digué aquell home tan actiu-.

-Perquè ja he pescat abastament per avui -va respondre el pescador-.

-I per què no pesques més d'allò que necessites? -insistí l'empresari-.

-Què faria tanmateix amb aquest sobrant?

-Guanyaries més doblers... i podries posar un motor nou, més potent, a la barca. I podries sortir a pescar a aigües més fondes... Prest guanyaries per poder comprar dues barques, i fins i tot un flotó. Llavors series ric i poderós com jo.

-I què faries, llavors? -preguntà de

bell nou el pescador-.

-Podries seure i passar-ho bé, i gaudir de la vida -respongué l'home

emprenedor-.

-No és això exactament el que estic fent ara? -acabà respondent el pescador.

(Una paràbola d'Antony de Mello)

FARINERA GOMILA

Molturació de grans de tota classe

Especialitat de farina de pa pagès,

força, sopes, integral,

panets i panades

Neteja de blat de sembra

Compra-venda de farines i cereals

C/ Mestre Porcel, 29

Telf. 64 60 06

Montuïri

Solades d'albercoc

Si feim una volta per fora vila podem veure com davall molts d'albercoqués hi ha una solada d'albercocs que s'han perdut, ben igual que l'any passat, que a Montuiri ja no hi hagué cap comprador pel sequer, i per aquest motiu quasi tots es perderen. Hi va haver persones de Montuiri que —igual que vaig fer jo— duïeren els albercocs a la S.A.T. (Societat Agrària de Transformació) de Porreres, però amb unes condicions que no feia ganes de dur-los-hi, ja que havíem de bestreure vint pessetes per quilo, que entregàvem per ajudar a les despeses del sequer; i llavors esperar que venguessin el sec per cobrar aquestes vint pessetes de bestreta més el preu de l'albercoc, el qual, ja passat Nadal, el cobrarem a 17 pessetes el quilo. I els bons, els collits de l'arbre, que anomenen de retirada, els tiraren dins un clot i el mes de novembre els cobrarem a 30 el quilo. I pel que fa a enguany se segueix el mateix camí.

Per tractar de l'assumpte de l'albercoc el passat 7 de juny vaig ésser convidat a una reunió de l'esmentada societat, la qual tengué lloc al mateix sequer on unes quantes persones de Montuiri venguérem els nostres albercocs. Allà el gerent de dita societat i un enginyer agrònom ens explicaren la problemàtica de l'albercoc mallorquí. Digueren que tenien mal lluitar amb el turc, tant pel que fa a la qualitat com al preu, perquè ens arriben unes caixes procedents de Turquia que pesen una vintena de quilos a un preu molt baix: a unes dues-centes pessetes el quilo, preu amb el qual —considerant el que per aquí costa secar-los— no hi podem competir. Almenys hauria de ser a tres-centes. Aquests albercocs els compren els empaquetadors de Ma-

llorca, els quals en fan uns paquets normalment d'un quart de quilo, que són els que podem comprar pels "hipers" a unes 300 ò 350 pessetes el paquet, també per les places i a qualche botiga on en podem comprar a la menuda, a unes mil pessetes el quilo. I si a l'albercoc de Mallorca el poguéssim vendre a aquest preu, aniria molt bé i seria rendible, però, per desgràcia, quan s'ha provat de vendre'l per aquí, no ha anat bé, perquè quan fa un cert temps que està al mercat torna negre i és invendible, i no queda més remei que exportar-lo (si ens el compren) als països nòrdics, on el clima és fred i allà s'aguanta molt de temps en bones condicions. El motiu que l'albercoc turc no torni negre és perquè és d'una varietat diferent, semblant al nostre primerenc o de domàs blanc.

Com podem comprovar, per enguany les coses no han canviat gaire; el preu és un poc millor que l'any passat, però poca cosa i encara l'hem de dur a Porreres perquè a Montuiri no hi torna haver cap comprador per fer sequer. Si el volem vendre l'hem de dur a la S.A.T., bestreure 20 pessetes per quilo i esperar que venguin el sec per cobrar; i als bons, collits de l'arbre, d'un calibre regular —no han de ser petits—, sense posar-hi cap brot ni fulla, ben igual que si els haguéssim de dur a la plaça, els tiraran dins un clot i quan vengui la subvenció els cobrarem a devers 30 ò 35 pessetes el quilo.

Els pagesos pensam que, malgrat que els cobrem, això de tirar els nostres albercocs dins un clot, és un disbarat. Pensar que hi ha molta gent en el món que no pot endolcir-se amb confitura i sols a Porreres s'hauran tirat de quatre a cinc-centes tones d'albercoc, ens entristeix.

Veient això vaig preguntar: no es podria, en lloc de tirar-los, fer confitura i enviar-la allà on hi ha fam?

Amb la contesta que em feren vaig romandre astorat, perquè dins la meua closca no hi cabien aquests disharats. Em contestaren que era molt mal de fer, que no podien, que ha de ser el govern o qualche organització d'ajuda humanitària que ho faci. No obstant, per a l'any que ve es faran gestions perquè algú es faci càrrec i no els hagin de tirar, perquè tirar-los —i aquí vaig quedar bocabadat— té l'inconvenient que en tenim "massa pocs", que això de tirar cinc-centes tones d'albercoc que "només" valen vint milions de pessetes, és una xifra ridícula i la CE a penes ho té en compte, i si no en tiram molts perilla que no ens arribi la subvenció, perquè són pocs doblers. Què us pareix!

Au, idò: a tirar tants d'albercocs com poguem, que si no en tiram molts perilla no cobrar-los. Pel que és evident, això de tirar cinc-centes tones d'albercocs, que valen una vintena de milions, és una misèria, i la misèria fa misèria.

Sion Nicolau

Poema dedicat fa uns 50 anys a un jove mort

Jo plor perquè se n'ha anat
enfora i no tornarà.
Déu al cel el va cridar
per tota l'eternitat.

Feia estona que ho sabia,
que tu te n'havies d'anar;
era greu la malaltia,
Tomeu, i et vaig engegar,
te vaig dir que no et volia.

Record com si fos ahir,
que vares tornar, Tomeu,

i, baixet, em vares dir;
Vols que jo torni seguir
essent enamorat teu?

Et vaig tornar repetir
que jo ja no te volia,
que un altre jove fadrí
feia temps que amb jo venia.

Però tu no ho vares creure,
perquè no te convenia,
i me demanares quin dia
i a on ens podíem veure.

Jo, sabent l'enfermetat
que el teu cor consumia,
mon cor, de pena xapat,
dir-te res més no podia.

A l'hora de la partida
m'ho tomares demanar;
jo, cap baix, vaig contestar:
si no ens tornam trobar,
ens veurem a l'altra vida.

Que vares quedar de trist,
amic meu amb tal resposta,
fou com obrir-te la porta
cap a la fosca i la nit.

Negant-te el meu amor,
la porta te vaig obrir,
de la nit que fa dormir
tant al pobre com senyor.

Dins poc temps vares morir;
jo ja no sé si de tristot,
Tomeu, pel que et vaig dir,
i per això, et deman perdó.

Com la coloma has volat,
animeta d'en Tomeu;
si al cel te n'has anat
descansa en la pau de Déu.

Antònia Adrover

Succinta història dels nostres carrers - XIII

De la Penya, del Pare Antoni Martorell, des Pujol i des Garrover

39. Carrer de la Penya

Als cadastres del segle XVIII el solem trobar com a carrer d'en Socies, que del Pujol davalla al carrer de s'Arraval. Altres vegades el trobam com a carrer d'en Socies o carrer de Can Antoni Socies, perquè aquest personatge hi vivia i feia de pareire a la segona meitat del segle XVIII.

El tros de carrer que va de Sant Bartomeu al carrer de Palma es deia carrer Brut o carrer de na Manacora, perquè al segle XVIII hi vivia una doneta indigent que sempre anava molt bruta i que tenia el malnom de Manacora. Al padró de 1862 es troba com a carrer de la Penya, segons els papers del P. Andreu de Palma, que és una denominació avui encara popular i que li escau molt a causa del penyalam que hi havia. Per això el varen enfondir una partida de metres en el lloc que es comunica amb el carrer de Sant Bartomeu. Com que quedà un desnivell molt pronunciat, va ser necessari fer-hi una escala de dues vingudes. El 9 de març de 1938 l'Ajuntament li imposà el nom de carrer del capità Clar, dedicat al montuïrer Jaume Clar i Aloi (1897-1937) mort al front d'Aragó a la batalla de Brunete. A Ciutat també hi tenia un carrer dedicat. L'Ajuntament democràtic el 19 de juny de 1979 li va retornar el nom de carrer de la Penya i encara perdura.

40. Carrer del Pare Antoni Martorell

Almenys des del segle XVII era conegut com a carrer Nou i com a tal surt també als cadastres del segle XVIII. El dia 24 de març de 1937 l'Ajuntament franquista presidit pel batle Sebastià Bauzá i Moll li imposà el nom de Francesc Xavier Vanrell i Seguí, militar d'Artilleria de la família de Son Rafel Mas, que ajudà a costejar les obres del convent de les Monges. Es casà amb Maria Teresa Rossich i Mas. Foren els pares de donya Carme Vanrell i Rossich, un personatge molt famós al Montuïri del seu temps. El nom de carrer de Can Moio o carrer de Ca s'Italià, que li dona popularitat, es deu a la casa de Can Moio, nom d'un tal Miquel Manera "Moio", que hi visqué durant el segle XVIII. No fa falta dir que la denominació de carrer Nou es troba a quasi totes les localitats. A la

El P. Martorell i el batle Trobat en el moment de descobrir la làpida que dona nom al carrer

sessió del 19 de juny de 1979, ja en democràcia, l'Ajuntament acordà posar-li el nom de l'escriptor Gabriel Alomar. Posteriorment va rebre el nom de carrer de Pere Capellà, designació que també durà poc temps, ja que el 15 de desembre de 1985, en un acte solemne, amb motiu de la declaració de fill il·lustre de Montuïri se li atorgà el nom de carrer del Pare Antoni Martorell, ja que fou precisament a una casa d'aquest carrer el lloc on va néixer l'il·lustre musicòleg montuïrer.

41. Carrer des Pujol

És un dels carrers més llargs de Montuïri. Va des de la Plaça Major fins a l'antic camí de Lluçmajor. Aquest carrer travessa tot el Pujol, que ja trobam citat repetides vegades a l'Edat Mitjana. D'altres vegades, veim citada l'empitada del Pujol cap al camí de Lluçmajor com a Porrassar, a causa de l'abundància de porrasses que hi havia en època medieval. Aquesta és la raó per la qual trobam

citat aquest carrer en el segle XVIII com a des Pujol de Plaça al tros de dalt el Pujol fins a la plaça, i carrer del Porrassar o del Pujol del Porrassar a l'altre empitada. Tant el nom de Pujol com de Porrassar han estat font abundant de malnoms des de molt de temps ençà fins ara mateix. Un dels punts que es troba més citat com a referència topogràfica és la travesa dels quatre cantons del Pujol entre el carrer de Dalt i el de la Penya, i que ara consideram. Fins a finals del segle XVII sabem que devers aquest punt hi hagué una creu de terme.

A partir del padró de 1862 el trobam com a carrer del Príncep, referit al Príncep d'Astúries, que més tard seria Alfons XII (1857-1885), rei d'Espanya.

Al 30 d'abril de 1931 els republicans el transformen en carrer de la Llibertat i el 16 de setembre de 1936 els franquistes li imposen el nom de Garcia Ruiz, dedicat al famós tinent coronel d'enginyers, cap de les columnes franquistes al front de Manacor. Finalment, el 19 de juny de 1979, l'Ajuntament democràtic acorda restituir-li el nom de carrer des Pujol.

42. Carrer des Garrover

Com a carrer surt per primera vegada al padró de 1930, però abans aquest arbre donà nom a un camí ja prou documentat, almanco des de principis del segle XIX. En efecte, l'any 1813, quan es fa la relació dels carrers en què es divideix el terme per a recompartir els pasturatges entre els pastors trobam la següent cita: *Peres Ballester Noll i Gabriel Cerdà prenen son corral des de la Cova pujant per los molins per el Garrover fins al cantó de Can Blanch i fins Son Robí y de Son Robí fins a na Repich d'en Batista Cuca y fins al Pont del Tamarell, camí, camí fins a la Cova...*(1)

El 16 de febrer de 1890 l'Ajuntament acordà que el camí del Garrover tenguí 30 pams d'ample. El 4 de juny de 1937 es proposa donar el nom de general Mola a aquest carrer, però alguns dies després, l'11 de juny, es refan i acorden imposar aquest nom al carrer de sa Trona.

(Continuarà)

Joan Miralles i Monserrat

(1) Llibre d'Actes de l'Ajuntament 1811-1815, pàg. 270.

Joan Barceló Prohens, campió d'atletisme de cursa

En deu anys ha guanyat més de 300 trofeus, 6 títols autonòmics i un quart lloc a nivell nacional, sense escrutar ni medalles ni diplomes

Joan Barceló Prohens és un atleta veterà de 50 anys que nasqué a Son Valls, prop de Felanitx. Però des d'abans de dedicar-se a l'atletisme s'establí amb la seva família a Montuïri.

En l'actualitat, professionalment, pertany a la "Perifèrica del Govern Balear", però abans l'havia precedit la condició de funcionari de l'aeroport de Palma. De jove gaudia d'entreteniments com la caça o el billar, però als inicis del 1983, amb 39 anys, es decidí a emprendre un esport desconegut per ell, l'atletisme de cursa.

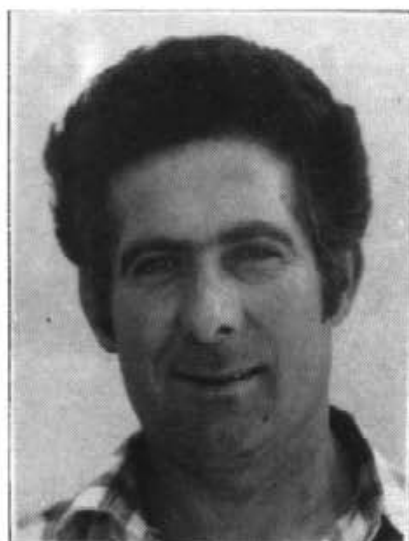
Des d'aleshores ha esdevingut la consolidació com esportista destacat dins el marc atlètic de la Illes. Ha pertangut als clubs de Montuïri, Campos, Costa de Calvià, Migjorn i actualment al Colònia de Pollença. Els més de 300 trofeus (sense escrutar ni medalles ni diplomes) i un currículum de més de mitja dotzena de títols autonòmics i d'un quart lloc a nivell nacional en la seva categoria, ho reafirmen.

—Què recordes dels teus inicis?

—Fa molt de temps per recodar-ho! —exclama—. Mai havia pensat en la pràctica de l'atletisme, els darrers pensaments... Vaig veure que hi havia homes de la meua edat que competien, i jo també ho vaig provar. Era com una gola. (En aquells moments, jo, fill, ja competia des de feia un any. Havia començat amb l'escola i començava a destacar una mica. El meu pare es veié compromès a acompanyar-me a les curses dels pobles, i clar, la temptació de tastar aquell món tan popular...)

—Què et suggereix el nom d'atletisme i què és el que més valors d'aquest esport?

—Sacrifici i il·lusió. Té les seves compensacions, com tot. Has d'estar en bona forma física, si no, no ho podries fer. No es pot estar cap temporada al marge de l'entrenament, perquè llavors és molt difícil retornar al bon estat físic. Supòs que la valoració a fer no té res especial d'un altre esport. Crec que és important que una persona s'integri a la pràctica esportiva, ja que manté una disciplina i aquest fet condueix al manteniment del

teu cos i a una salut en progressió. (Ell, a conseqüència del córrer, hagué de prescindir del fumar). Però així i tot encara en fum qualcun, un cada dia després de dinar, però això no significa que ho aconselli a ningú.

—Quin són els recods que evokes amb més il·lusió en la teua història digna d'un veterà?

—Es presenta la nostàlgia compenetrada amb l'esperit de lluita, des dels primers moments. Un dels records més importants fou el d'aconseguir un bon paper a la cursa de Montuïri, la qual, en aquells moments, era una de les més prestigioses de l'illa. I així ho corroboren els atletes que hi competiren. (Fou l'any 1984 i va guanyar aquesta semi-marató local). També era un desig anar tots tres (el pare i els fills Esteve i Joan) junts a les carreres.

—I altres records?

—Un moment important fou rompre la barrera de les 3 hores en la prova olímpica de marató (42'195 quilòmetres), i ho vaig aconseguir al marató de Munich. Com també ho fou el guanyar un campionat de Balears i classificar-me el 4rt. d'Espanya.

—Digues-nos el nom dels contrincants que més t'han fet suar?

—Un del que més vegades m'hi va fer esser fou el felanitxer Sebastià Adrover. Posteriorment l'arenaler Basilio Martínez i el bunyolí Andrés Caballero de

Segovia, però aquests de manera més feble. (Actualment, a Mallorca, a la seva categoria, no té cap rival, almenys no s'ha demostrat).

—Quina és la clau personal d'aconseguir tan bon estat de forma amb un exigüíssim entrenament?

(Li faig aquesta pregunta perquè el meu pare és un corredor inèdit, capaç d'anar de cusa a cursa sense entrenar-se i sense perdre la condició atlètica que fa que sigui "dels millors". Normalment, en qüestió d'entrenament, la seva mitja setmanal és d'un o dos dies. És a dir, una hora o cinc quarts de pràctica atlètica cada set dies. Això sí, és dels més "populars" en les curses atlètiques de l'illa, i se'n deixa ben poques. Aquesta és una de les causes del seu estat de forma).

—Això és una qüestió psicològica. De totes maneres crec que per fer una carrera de llarga distància s'ha d'entrenar i s'ha de dur un cert rodatge. Pens que no és tan important per a les carreres de mig fons i curses de pocs quilòmetres.

—Per què creus que al nostre poble no hi ha la suficient motivació per a la pràctica de l'atletisme?

(Recordam que a la dècada dels 80, sobretot a l'inici, Montuïri fou una plèiade de corredors; sens dubte, una verdadera supremacia pedestre)

—Hi va haver temps que hi hagué persones que feren moltíssima feina, com Miquel Roig, Gabriel Gomila, l'APA... però això sol esser una tasca poc compensada i costa el seu esforç. Els de la nostra família els podem donar les gràcies d'haver-nos dedicat a aquest esport.

—Quins són els teus propers objectius?

—Continuar de la mateixa manera que fins ara.

—Per fi, quin consell donaries a qualsevol possible iniciador?

—És molt difícil que surtin atletes si no es promou. Molts de pares corren gràcies als seus fills i viceversa, s'ha de tenir molta força de voluntat i perseverança, saber sofrir. És un dels esports més durs, com el ciclisme i la natació.

Joan Barceló Cerdà

Jaume Pocoví, Joan Martorell i Jaume Alcover, tres montuïrers que aquesta temporada han jugat fora

Els dos primers han participat a la lligueta d'ascens a III divisió amb el Murense i Felanitx
Alcover sempre ha estat tiular amb el Vilafranca a 1ª regional

Un grapat de montuïrers han actuat aquesta temporada amb equips de fora poble. Uns quants a III regional, a Sant Joan, i altres a I preferent o I regional.

Hem entrevistat tres joves que començaren la temporada amb el Montuïri de III divisió, però per uns motius que ells ens explicaran, no pogueren seguir amb l'equip i marxaren a clubs que han destacat en els seus campionats de I preferent o I regional. Ens referim al porter Jaume Pocoví Mayol "d'Es Coll", amb el Murense de I preferent; al central Joan Martorell Cerrato "S'Hondu", amb el Felanitx de la mateixa categoria, i al defensa Jaume Alcover Melià "de Mianes" amb el Vilafranca de I regional. Precisament dies després d'efectuar l'entrevista, els dos primers havien de lluitar un contra l'altre perquè el seu equip promocionava a III divisió.

Començam demanant-los per la seva edat i pel seu historial esportiu:

Jaume Pocoví: -Tenc 27 anys i vaig jugar fins a infantils amb el Montuïri; després vaig anar al CIDE. La lliga nacional Juvenil la vaig jugar amb l'Algaida, Montuïri i Sant Gaietà. Com aficionat he jugat amb el Montuïri a III divisió i a I preferent i un any cedit al Porrers At. de 2ª regional; i enguany amb el Murense a preferent.

Joan Martorell: -Ara tenc 20 anys. Els

Jaume Pocoví

Joan Martorell

Jaume Alcover

meus primers els vaig passar a l'esport americà, concretament al beisbol. Quan vaig arribar a Mallorca, als 10 anys, vaig començar amb el Montuïri aleví, infantil, cadet i dos anys a preferent. Enguany he jugat amb el Felanitx a preferent. Som defensa central i el meu míster, en Bussi, és molt apreciat a Montuïri.

Jaume Alcover: -El maig passat vaig complir 19 anys. Tota la meua vida he jugat amb el Montuïri, des de benjamí fins a juvenil.

-Per què et decidires anar-te'n del Montuïri i fitxar amb un altre club?

Pocoví: -Perquè aquí hi havia en Mallo i jo no volia estar en el "banquet".

Martorell: -No vaig ésser jo qui va voler anar a jugar a un altre equip. Aquí, a Montuïri, no vaig poder jugar perquè

possiblement la directiva va voler fer enguany un equip molt bo a III divisió, i volgueren fitxar jugadors amb molta qualitat que havien jugat a II B i a III divisió. En principi comptaven amb la pedrera local, però d'aquesta només en pujaren cinc o sis, i els altres ens descartaren. Aquest va ésser el meu cas. No podia seguir amb el Montuïri i em vaig cercar la vida per un altre costat. Cal dir que és ben trist no poder jugar en el teu poble i haver d'anar a fora.

Alcover: -Com que jugava i l'entrenador no tenia confiança amb mi, vaig decidir parlar amb ell a veure si em podien cedir a un altre equip. Va sortir el Vilafranca i vaig anar allà.

-Quins han estat els millors rivals del vostre campionat:

Pocoví: -Dins preferent hi ha 20 rivals, però els que han quedat per jugar la lligueta d'ascens a III divisió hem estat els següents: Felanitx, Espanya, SAMI i Ciutadella.

Martorell: -La categoria de preferent enguany no ha estat massa bona, no hi ha hagut una qualitat excessiva, però un equip que ha quedat destacat ha estat el Campos. Els altres són més o manco iguals, com el Gènova, l'Espanya, el Muro o el Binissalem.

Alcover: - L'Independent, l'At. Balears i S'Arracó. El millor de tots era l'Independent, però fa ver tercer. S'Arracó estava molt bé físicament, i l'At. Balears tenia uns puntes molt ràpids. També eren bons l'Algaida i el Xilvar.

(Continua a la pàgina següent)

GIANNÀS

Carrer del Pujol, 9

Vine a posar-te en forma

Gimnàstica de manteniment
Gimnàstica rítmica
Aerobic
Judo
Ball de saló
Sala de massatges

Pròximament:
Sala de musculació
Sauna

Informació
Tlf. 64 65 39

Estan contents de poder jugar pero voldrien que fos a Montuïri

(Ve de la pàgina anterior)

-Per a vosaltres, com s'ha desenvolupat la temporada?

Pocoví: -Ha anat molt bé, ens hem classificat per jugar la lligueta d'ascens i ara manca una jornada i si aconseguim guanyar dins Felanitx, equip on hi juga "s'Hondu", assolirem l'ascens.

Martorell: -Al meu punt de vista hem fet bona campanya, hem quedat quart i trob que quedar els quart està bé, perquè som molt joves. Només tenim dos jugadors majors de 25 anys. A cada partit ho hem donat tot i com a premi hem disputat la lligueta d'ascens a III divisió.

Alcover: -En principi la cosa anava molt bé, vàrem estar 13 partits imbatuts i anàvem líders, però després vàrem baixar i perdérem uns quants partits. A partir d'aquí fórem molt irregulars. Finalment quedarem 7è.

-De cara a l'any que ve, què penses fer?

Pocoví: -No ho sé cert. Podria tornar al Montuïri o anar a un altre equip de III divisió, o fins i tot quedar al Muro si pujàvem. De totes maneres m'agradaria jugar aquí.

Martorell: -La veritat és que encara no ho sé, perquè anar a jugar a fora arriba a cansar molt. A l'hivern fa fred, plou, te n'has d'anar sol, arribes a ca teva a les onze, i no crec que pugui tornar al Montuïri perquè he sentit rumors que hi ha molts de jugadors que no podran seguir. Cal dir que amb el Felanitx he actuat a quasi tots els partits de titular i estic molt content de la directiva.

Alcover: -No ho sé, però pens que amb el Montuïri jugar-hi l'any que ve és molt difícil i crec que no hi jugaré. Ja veurem si surten altres equips. Els joves ho tenim molt difícil el jugar a tercera.

-Què opines de l'afició del poble on has jugat:

Pocoví: -L'afició del Murense ens ha donat l'esquena, ja que no ve molta gent al camp. Supòs que és perquè és un equip històric i ells volen III divisió.

Martorell: -L'afició, la veritat, m'ha sorprès un poc, perquè així mateix ens ha seguit bastant durant la temporada i més a la lligueta d'ascens.

Alcover: -Al principi venia molta gent al camp; l'equip funcionava i l'afició

responia; però així com anàvem perdent partits, els espectadors anaven minvant. És lògic això, perquè si guanyes, la gent respon. Trob que han tengut molta paciència perquè hi havia pocs vilafranquers i la gent, el que vol és veure jugadors del seu poble.

-Sempre ens agrada que contin una anècdota. Quina ha estat l'anècdota esportiva de la teva vida o d'aquesta lliga?

Pocoví: -Fa 5 o 6 temporades vàrem anar al camp del Balears i quan mancaven 4 o 5 minuts per acabar, en Chea, jugador del Balears, va tirar una falta i la pilota va entrar per l'escaire, però va foradar la xarxa, i en Pérez va collir la pilota i va treure de porta i l'àrbitre no se n'adonà que el baló havia entrat. Aquell partit va acabar 0-0.

Martorell: -Un dia a Menorca, després d'haver jugat, a la nit, amb cotxe llogat, fèiem una volta fent el "loco". Cantàvem damunt el capó anat a 10 per hora. Jo conduïa, la policia em va detenir, em dugueren al quarter tot sol. El amic m'esperaven fora i cridaven. Posteriorment em feren firmar la multa i la pagàrem entre tots.

Alcover: -Un dia ens pensàvem que ens havien robat els equipatges i tot va ser un mal entès. Els tenia el batle de Vilafranca, Joan Bauçà, que havia anat al camp de futbol i va veure la bossa amb roba que l'encarregat tenia preparada per rentar-la, i com que aquest havia trobat tancat, l'havia deixat a la porta.

J. A. Payeras

I Setmana de Futbol Base

Se celebrarà del 4 al 9 de juliol per a al·lots de 12 a 14 anys

Durant els propers dies que van del 4 al 9 d'aquest mes de juliol se celebrarà a Montuïri la "I Setmana del Futbol Base", sota la coordinació tècnica de l'entrenador de l'equip de III divisió del nostre club, Miquel Magaña i la col·laboració dels Ajuntaments de Sant Joan, Porreres Vilafranca, Algaida i Montuïri.

Hi participaran jugadors de 12 a 14 anys de la Comarca des Pla, els quals, durant cinc dies, con viuran i perfeccionaran els seus coneixements tècnics de futbol. Pels menjars i els allotjaments utilitzaran les dependències del Col·legi Públic "Joan Mas i Verd". Les classes s'impartiran en el camp d'Es Revolt, pistes de les escoles i poliesportiu Es Dau. A més de l'esport rei, també practicaràn natació, bàsquet, handbol i voleibol, i analitzaran, mitjançant el vídeo, diferents situacions tàctiques i tècniques del futbol i jugades dels partits del mundial dels Estats Units.

Magaña compta amb l'ajuda de Gabriel Matas, nou coordinador del futbol base local; Raúl Cobo, llicenciat en Educació Física i els jugadors que aquesta temporada han militat a l'equip de III divisió.

A les pràctiques hi haurà les presència dels entrenadors Jaume Bauzà, Nando Pons, Miquel Bestard i els jugadors Garcia Mallo, Marcos, Esteban, Del Campo, Prats, Verger, Raúl, Chichi Soler i Paqueto Higuera.

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

Ha acabat una altra temporada molt positiva per a l'esport montuïrer

Tercera plaça en el play-off d'ascens a II-B

12 equips participen en el torneig d'estiu de futbol-sala

Ha acabat la temporada 1993/94, una positiva temporada que serà recordada molts anys. Ara temps de relax, de futbol-sala en "Es Dau", de natació i de preparació del Torneig de sa Llum i propera temporada. A un altre lloc parlem de la "I Setmana del Futbol Base" que se celebrarà a Montuïri.

Quant als darrers resultats, podem esmentar que el Montuïri ha fet tercer a la lligueta d'ascens a II-B (més del que es pensava) i ha estat el segon equip mallorquí millor classificat. Els juvenils han pagat car el primer partit dins "Es Revolt" contra el Portmany on hi va haver moltes expulsions (convé recordar que, encara que l'àrbitre s'equivocui, cal aguantar-se i deixar-lo fer perquè els jugadors duen les de perdre). El benjamí de futbol-7 han fet un bon torneig Presi-dent i també una excel·lent lliga els veterans de la mateixa modalitat esportiva que han quedat d'entre els primers. Mals resultats en el debut del conjunt sénior de futbol-sala en el primer campionat organitzat per la F.B.T.F; però, acabaren així com començaren, en victòria.

RESULTATS CORRESPONENTS AL PASSAT MES DE JUNY

Juvenils: Ascens a divisió d'honor
Montuïri, 1 - Platges Calvià, 5
P.Ramon Llull, 3 - Montuïri (final), 0

Futbol-7 sénior

Anònim Pub Montuïri, 1 - Restaurant Son Caliu, 2
Anònim Pub Montuïri, 9 - Son Rigo, 24
Verge de Lluc, 28 - Anònim Pub Montuïri, 2

Anònim Pub Montuïri, 1 - Continente Mago, 5

Anònim Pub Montuïri, 10 - Bar Avinguda Muro, 6 (fi lliga)

Futbol-7 benjamí

Montuïri, 1 - At. Manacor, 4
Porreres, 1 - Montuïri, 3 (final Copa)

Futbol-7 veterans

J.Ferry-/Calvo, 4 - Hens/Friusa, 1
Hens/Friusa, 2 - Cafetín, 4 (fi del campionat)

Ascens a II-B

Montuïri, 1 - Roldan, 2

La primera part va acabar amb el resultat d'empat a zero. Feia poc que havia començat la segona i el Montuïri - que estava jugant molt bé - es va avançar amb un gol de Cantos. Va ser aquest mateix jugador qui, en una jugada beneïta, va llençar la pilota lluny, va rebre la segona amonestació i va ser expulsat. El gol de l'empat vengué tot seguit i quan el Montuïri tenia nou jugadors perquè Gaspar estava rebent l'assistència del massatgista. Més tard, fou expulsat Lluís i, amb dos jugadors manco, els locals encaixaren el segon gol. Un partit que no es podia perdre perquè el Montuïri, amb els onze, era superior.

Roldan, 1 - Montuïri, 2

El millor encontre vermell-blanc de la lligueta. Hagués pogut aconseguir dos gols l'equip murcià a la primera part. Va ser Gabi Sampol gràcies a un penal que li feren a ell mateix, qui va inaugurar el marcador. La continuació va resultar molt oberta i interessant. Empatà el Roldan de penal i, quan mancava poc per al temps reglamentari, Sampol a

Gabi Sampol, el goleador

centre d'Ivan va establir el definitiu 1-2. Cal remarcar que el Montuïri va alinear els juvenils Tomeu Fullana (tot el partit) i Ivan (vuit minuts) i Guillem Munar va estar convocat. Bon joc d'aquells dos i d'un altre jove, Joan Verger.

TORNEIG D'ESTIU DE FUTBOL SALA

Dotze equips participen en el torneig d'estiu de futbol-sala que -com cada any- se celebra en "Es Dau".

Tot i que era a punt d'iniciar-se el campionat, no s'havia elaborat el calendari i sí, només, la I jornada. Aquesta va tenir lloc el dimecres 29, dijous 30 i divendres 1 de juliol, amb els partits Restaurant Cas Carboner - Es Pujol, Magatzem Es Pagès - Pub Anònim, Es Canteranos - Comercial Ruiz, Ca Na Maria - Inter Montuïri, Ca Na Peixet - Fierotes i Sa Nostra - Boutique Traus.

Del desenvolupament d'aquest torneig en parlarem en una altra edició.

Biel Gomila

SALIBRETA GEGANT
PES SEU INTERÈS

fins al **6** % T.A.E.

...SORTEJAM MUNTANYES DE REGALS
I UN COTXE CADA MES!!

* Exemples de T.A.E.: Per 100.000 Pts.: 3,98% • Per 500.000 Pts.: 4,79%
• Per 1.000.000 Pts.: 5,90% • Per 5.000.000 Pts.: 6%. Saldo mínim 100.000 Pts.

BANCA MARCH

Temps passat

25 anys enrera

Juliol de 1969

Acabament de carreres

Recentment va acabar la carrera d'ATS la jove Catalina Arbona Verger. I la de pilot de la marina mercant, el jove Joan Mas Miralles.

50 anys enrera

Juliol de 1944

La festa del 18 de juliol

Les festes commemoratives de l'alçament nacional, del 18 de juliol, aquest any es varen celebrar amb més solemnitat que altres anys. L'Ajuntament va costejar un bon dinar a tots els seus obrers i empleats perquè aquest dia també va esser declarat la festa del treball, per donar-li més realçament. Foren convidades totes les autoritats locals. La recepció costà 152 pessetes i el dinar, 1.615.

100 anys enrera

Juliol de 1894

Danys i perjudicis

Quan es va fer la nova rasant del carrer de Sant Bartomeu, el portal de la casa de Miquel Ribas Antic va quedar a més de dos metres d'altura, i el frontis amenaçava ruïna. I demanava danys i perjudicis. L'Ajuntament no li féu cas i va acudir al Governador.

Desè aniversari

Juliol 1984

Les monges deixen Montuïri

Dia 17 d'aquest mes es compliràn deu anys des que les monges de la Caritat deixaren Montuïri, després de 117 anys d'estada aquí.

Aquest dia se'ls va retre un homenatge d'acomiadament en el transcurs del qual va parlar el rector com a representant de l'Església, i el batlle en nom del poble.

Tothom va sentir la seva anada, especialment aquelles persones que d'una o altra manera havien rebut d'aquestes germanes ensenyança, acompanyament i servei en moments de necessitat. I avui, deu anys després, encara són moltes les persones que lamenten la seva absència.

Demografia

Juny de 1994

Defuncions

Dia 12.- Bartomeu Mayol Gomila "Rua", casat de 66 anys.

Matrimonis

Dia 11.- Maties Miralles Manera amb Jerònia Gomila Fiol

Cuinar en casa

Braç de gitano

Ingredients

- 6 ous
- 6 cullerades soperes de sucre
- 3 cullerades de farina de força

Elaboració

Separar els vermells dels blancs i pujar els blancs fins que facin sabonera forta. S'unta la llauna de saïm amb farina per damunt. Els vermells es remenen bé i després es meclen amb el sucre. Es cou a forn fluix uns deu minuts.

Farciment

Xocolata fusa amb aigua i mantega, que sia claret. Quan es treu del forn es gira damunt davall i s'hi posa la xocolata ben escampada i damunt, la crema de "Potax". S'enrevoltilla el braç i damunt ben untat de xocolata.

Crema

- 3/4 de litre de llet
- 1 paquet de flam "Potax".

Sebastiana Ribas "Xorri"

Pluviòmetre

Juny de 1994

Dia 12.....3'4 litres m²

Gloses

Un dia, badocant

(Davant els quadres de propaganda electoral)

Ara mir, cara per cara,
aquests quadros que han posat;
tots són senyors de bondat;
per jo, no tenen cap tara,
i si en tenen cap de rara,
que les sigui perdonat;
i després d'haver votat
desig que sigui encertat,
i que tots visquem com ara.

El dia de Sant Pere

(A Mossèn Pere Orpl)

Un capellà hi havia,
i era Pere i se'n va anar.
Perquè avui ell festa fa
de cor li vull desitjar
pau, salut i alegria;
si vol res meu algun dia,
amb qualsevol cosa sia
me pot venir a cercar.

A na "Malén"

(De Ca ses Monges)

S'il·lusió que me tens
és molt poca, vida mia;
jo amb tu igual me seria
que si te tengués un dia
sé que poc me costaria
es rompre es Deu Manaments.
Que Déu me perdon voldria
si això són mal pensaments.

Miquel Massanet "Parri"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPÍ - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

Primeres comunions

Dies 3 i 24 de juliol

El primer diumenge de juliol, dia 3, a les 19 hores, Catalina Ruiz Juan, Magdalena Mairata Bauzá, Francesc Ramis Verger i Joan Verger Cerdà rebran per primera vegada el sagrament de l'Eucaristia després d'haver estat acompanyats durant dos anys pels seus pares des de la catequesi familiar, juntament amb la seva catequista.

Cristòfol Rigo Tous i Sebastiana Ribes Martorell el rebran el proper dia 24 al Santuari de la Mare de Déu de la Bona Pau.

Convivències de joves a Ruberts

Des del dia 12 al 16 de juliol, un grup d'al·lots del procés de fe de la nostra parròquia celebraran uns dies de convivència, germanor i esplai a la casa de convivències de Ruberts.

Canvi d'horari de misses durant l'estiu

A partir del proper dia 10, els diumenges de juliol i agost se suprimeix la missa de les 12 de la parròquia i es trasllada a les 19 hores, al Puig.

Notes: Els dies de les festes (Sant Jaume i la Mare de Déu d'agost) no hi haurà missa al Puig. Com tampoc no n'hi haurà si es dona la coincidència que algun diumenge hi hagués funeral.

La missa del Puig serà a les 19 hores en lloc de les 19'30, com era habitual, a fi que el rector pugui atendre les dels horaris de les dues parròquies (Montuïri i Sant Joan).

Col·lecta de Càritas

El primer diumenge d'aquest passat més de juny, celebrarem la festa del Corpus i també tengué lloc la col·lecta per a Càritas amb la finalitat d'ajudar als germans necessitats. En total es recollíren 69.750 pessetes. Gràcies.

Els diumenges d'estiu es tornarà celebrar missa a l'oratori de la Mare de Déu de la Bona Pau

Ajuda als refugiats d'Àfrica

Carta d'agraïment a la Parròquia de Montuïri per l'ajuda feta als refugiats del Burundi a Rwanda

El missioner mallorquí Miquel Parets ens ha enviat una carta d'agraïment pels doblers rebuts de la nostra parròquia per ajudar als refugiats del Burundi. Ens detalla la situació d'aquests refugiats i l'ajuda que va poder fer amb els doblers que se'n portà de distints llocs de Mallorca.

A continuació transcrivim alguns paràgrafs del contingut d'aquesta carta d'agraïment:

"Els dobles que me donàreu i que me'n vaig dur en \$ USA varen servir, com escrivia al batle del meu poble, per fer reviure no poques refugiades i refugiats. Així com sona".

Després de relatar-nos com ho distribuïa també ens deia: *"Els refugiats viuen —hi dormen— dins una espècie d'hivernacles mal fets que ni als dels nostres melons i tomàtiques arriben. Dues vergues d'arbre, quasi sempre eucaliptus, unes fulles seques de plataner i un plàstic que els dona l'Alt Protectorat dels Refugiats, és tot. Idò, entrant-hi trobava velletes i vellets que s'apagaven com una espelma".*

"Mirau si costa poc ressuscitar-los: els duis una espècie d'alatxeta petita que se pesca als llacs, i un poc d'arròs i sal, i la gana els revé i moltes i molts —si no hem fet massa tard!— se tornen posar en marxa i ja no deixen el repart."

La carta acabava així: *"Els camps eren 22. Jo els donava un dia a cada camp. I lo primer que vaig fer va esser distribuir més d'un milió entre missioneres i missioners o catequistes que visitaven sovint els seus camps de més a prop, amb la condició que ningú morís de fam. Així, amb unes 50.000 a cada camp, per a aquests casos més extrems, salvàrem no poques vides de gent que hauria mort sense plorar i tot! A la carta que vos enviava (i que es va perdre degut als fatídics esdeveniments) vos donava més detalls; ara no me'n record. Com sabeu, de Rwanda just duguérem lo que duim damunt. I lo que mai un se lleva, si és pobre, és la gratitud. Així que en nom de les velletes i vellets —ressuscitats— vos dic gràcies. Vellets i velletes que per famolencs i assedegats són el mateix Bon Jesús. És, idò, Ell mateix que vos ho diu: Gràcies!"*

(Firma Miquel Parets)

BONA PAU
MONTUÏRI
Cap al número 500
OCTUBRE 1994